
**De statuten
deeltijdse arbeid
in de werkloosheids-
verzekering**

Inhoudstafel

I. Wat wordt er onder deeltijdse arbeid verstaan in de werkloosheidsverzekering?	
speciale items: Wat is een inkomensgarantie-uitkering?	6
Aantal overgangen van het statuut onvrijwillig deeltijds naar dat van deeltijds met behoud van rechten	6
II. Hoe evolueerde deeltijdse arbeid?	
Deeltijdse arbeid als percentage van de werkende beroepsbevolking	7
Evolutie statuut vrijwillig deeltijds	7
Evolutie statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten	8
III. Deeltijdse arbeid is overwegend vrouwenarbeid, maar deelname mannen stijgt	
Statuut vrijwillig deeltijds	10
Statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten	10
IV. Verdeling volgens gewest	
Statuut vrijwillig deeltijds	11
Statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten	11
V. Verdeling volgens gezinstoestand	
Toestand in 1992 voor de hervorming van het statuut onvrijwillig deeltijds: samenwonende werknemers zonder gezinslast in beide statuten overheersend	13
Toestand in juni 1999 na de vervanging van statuut onvrijwillig deeltijds door statuut deeltijds met behoud van rechten	13
Percentage jongeren met wachttuitkeringen in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten daalt	14
VI. Verdeling volgens leeftijdsklasse	
Evolutie in statuut vrijwillig deeltijds: vooral aangroei in de hogere leeftijdsklassen	15
Evolutie in statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten: grootste daling bij de jongeren	15
Het gewicht van de leeftijdsklassen	16
Statuut vrijwillig deeltijds: overwicht hogere leeftijdsklassen vanaf 40 jaar neemt nog toe	16
Statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten: gewicht hogere leeftijdsklassen neemt toe maar klasse tussen 25 en 40 jaar blijft overwegend	16
VII. Verdeling volgens nationaliteit	
Statuut vrijwillig deeltijds: één op drie mannen van vreemde nationaliteit	18
Minder vreemdelingen in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten dan in vrijwillig deeltijds	18
VIII. Deeltijdse arbeid: fenomeen van de dienstensectoren	21
IX. Werkloosheidsduur: gelijkenis en verschil tussen beide statuten	
Statuut vrijwillig deeltijds: ongeveer 20 % is 5 jaar of meer werkloos	24
Statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten: ongeveer 30 % is 5 jaar of meer werkloos	24
X. Duur van de aanwezigheid in het statuut	
Statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten	26
Periode 1994-1995: mannen werken relatief minder lang deeltijds dan vrouwen	26
Periode 1996-1997: nieuw uitkeringsstatuut wist verschil tussen mannen en vrouwen weg	27
Statuut vrijwillig deeltijds	27
Vergelijking tussen beide statuten	28
XI. Evolutie van de jaarlijkse uitgaven en de vergoede dagen	
Stijgende uitgaven in statuut vrijwillig deeltijds en besparingen in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten	29
Aandeel van werknemers met gezinslast groeit in statuut vrijwillig deeltijds	29
Onevenredig hoog aandeel van werknemers met gezinslast in de uitgaven bij statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten	30
Vergoede dagen	
Statuut vrijwillig deeltijds	32
speciale item: Het gemiddeld wekelijks uurrooster in statuut vrijwillig deeltijds neemt lichtjes toe	32
Statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten	33
XII. Gemiddelde uitkeringen	
Gemiddelde daguitkering statuut vrijwillig deeltijds	34

Gemiddelde maanduitkering statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten	35
XIII. Bewegingen tussen deeltijdse arbeid en andere vormen van werkloosheid in de periode 1992-1997	
Bewegingen tussen statuten onvrijwillig deeltijds/ deeltijds met behoud van rechten en uitkeringsgerechtigde volledig werkloze die werkzoekend is	38
Bewegingen met betrekking tot het statuut vrijwillig deeltijds	39
XIV. Scholingsgraad: situatie juni 1999	40
XV. Belangrijkste besluiten	42
Bijlage:	
Wijzigingen in de reglementering in de periode 1992-1998	45
Lijst tabellen	47
Lijst van grafieken	48

I. Wat wordt er onder deeltijdse arbeid verstaan in de werkloosheidsverzekering?

Het uitgangspunt voor de definitie van deeltijdse arbeid in de werkloosheidsreglementering is de definitie van voltijdse arbeid. Als voltijdse werknemer in de werkloosheidsreglementering wordt beschouwd iedereen die normaal 35 uren per week of meer werkt en minstens een weekloon ontvangt van een voltijdse werknemer in zijn personeelscategorie bij zijn werkgever.

Iedere werknemer die minder werkt dan 35 uren per week of een loon verdient dat niet overeenstemt met een volledige werkweek in het bedrijf wordt als deeltijds beschouwd. In de werkloosheidsreglementering zijn er drie categorieën van deeltijdse werknemers.

1. De deeltijdse werknemers die met een voltijdse worden gelijkgesteld

Zij moeten een loon hebben ontvangen minstens gelijk aan het minimum gewaarborgd maandinkomen, voldoen aan de toelaatbaarheidsvoorwaarden om uitkeringen te ontvangen als voltijdse werknemer en ingeschreven zijn als werkzoekende voor een voltijdse arbeidsbetrekking. Zij worden niet in deze studie behandeld.

2. De onvrijwillig deeltijdse werknemers

De deeltijdse werknemers in dit statuut werden geacht in feite een voltijdse job na te streven. Vóór 1991 heetten zij dan ook officieel "werknemers met verkorte werktijd om aan de werkloosheid te ontsnappen". Om deze reden konden ze onder bepaalde voorwaarden naast hun loon een bijkomende werkloosheidsuitkering ontvangen. Dit uitkeringsstatuut werd geleidelijk afgebouwd en is op 1 januari 1996 definitief vervangen door dat van "deeltijdse werknemer met behoud van rechten".

Dit laatste statuut werd reeds ingevoerd vanaf juni 1993 zodat gedurende de periode juni 1993-december 1995 de twee statuten naast elkaar voorkwamen. De deeltijdse werknemers met behoud van rechten kunnen onder bepaalde voorwaarden een inkomensgarantie-uitkering combineren met het loon uit deeltijdse arbeid. Een van de voorwaarden is o.m. dat zij ingeschreven dienen te zijn als werkzoekende voor een voltijdse baan. Over de afbouw van het statuut onvrijwillig deeltijds en de vervanging door dat van deeltijds met behoud van rechten kunt u het hoofdstuk over de wijzigingen in de reglementering raadplegen in bijlage.

3. De vrijwillig deeltijdse werknemers

Iedere deeltijdse werknemer die niet voldoet aan de voorwaarden om als een voltijdse werknemer beschouwd te worden of om het statuut van onvrijwillig deeltijds of deeltijds met behoud van rechten te verwerven wordt als vrijwillig deeltijds beschouwd. Zij vormen in feite een restcategorie voor de werkloosheidsreglementering.

Hieronder vallen niet alleen de werknemers die bewust enkel voor deeltijdse arbeid gekozen hebben en dus niet beschikbaar zijn voor een voltijdse betrekking, maar ook deeltijdse werknemers die niet aan de voorwaarden voldoen om het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten te bekomen omdat ze niet voldoen aan de toelaatbaarheidsvoorwaarden als voltijdse werknemer. Onder hen vindt men o.m. een aantal uitgesloten wegens langdurige werkloosheid die deeltijds werk vonden en niet voldeden aan de voltijdse toelaatbaarheidsvoorwaarden. Zij kunnen dan enkel werkloosheidsuitkeringen genieten à rato van het gepresteerde uurrooster nadat zij werkloos worden in de deeltijdse betrekking. In het geval dat het aantal uren in een deeltijdse betrekking wordt verminderd krijgen zij een vergoeding voor het gedeelte van de uurrooster dat is weggevallen.

Wat is een inkomensgarantie-uitkering?

Inkomensgarantie-uitkering = (theoretische werkloosheids- of wachtuitkering + toeslag) - nettoloon.

De inkomensgarantie-uitkering stemt overeen met het verschil tussen de uitkering die men als volledig werkloze zou gehad hebben verhoogd met een toeslag, en het nettoloon.

Deze toeslag boven op de theoretische werkloosheidsuitkering varieert volgens de gezinstoestand van de deeltijdse werknemer. Hij bedraagt 5 411 BEF voor een werknemer met gezinslast (gezinshoofd), 4 328 BEF voor een alleenwonende en 3 246 BEF voor een samenwonende werknemer¹. Het nettoloon waarvan sprake komt overeen met het brutoloon verminderd met de sociale zekerheidsbijdragen en de bedrijfsvoorheffing.

Doordat de inkomensgarantie-uitkering in feite een inkomen waarborgt dat iets hoger ligt dan de theoretische uitkering worden deeltijdse werknemers met een kleine theoretische uitkering in principe benadeeld omdat hun nettoloon vlugger de theoretische uitkering zal overschrijden. Kleine theoretische uitkeringen komen in principe meer voor bij alleenwonende en samenwonende werknemers door de degressiviteit van de uitkeringen en ook bij jongeren die lage wachtuitkeringen genieten.

Wel is het zo dat deze categorieën met lage uitkeringen minder met werkloosheidsvallen geconfronteerd worden omdat het loon in deeltijdse arbeid vlugger het niveau van hun theoretische uitkering gaat overschrijden.

Aantal overgangen van het statuut onvrijwillig deeltijds naar dat van deeltijds met behoud van rechten

Het statuut deeltijds met behoud van rechten kwam vanaf 1 juni 1993 in voege. Einde mei 1993 zijn er nog ruim 130 000 deeltijdse werknemers in het statuut onvrijwillig deeltijds. Dit statuut bleef nog tot eind 1995 in voege naast het statuut deeltijds met behoud van rechten en werd definitief door dit laatste vervangen op 1 januari 1996. Gedurende deze periode bekwamen 9 577 deeltijdse werknemers die voorheen werkloosheidsuitkeringen genoten in het statuut onvrijwillig deeltijds het nieuwe statuut deeltijds met behoud van rechten met een inkomensgarantie-uitkering. Het betreft slechts 7,3 % van de populatie einde mei 1993 in het statuut onvrijwillig deeltijds.

Dat zo weinigen konden overgaan naar het nieuwe statuut en een inkomensgarantie-uitkering genieten is te wijten aan de opvatting die achter de inkomensgarantie-uitkering zit. Men heeft enkel de waarborg dat men door deeltijds te gaan werken

tenminste zijn uitkering als volledig werkloze kan behouden verhoogd met een relatief kleine toeslag. Hoe lager die uitkering is en hoe hoger het verdiende loon in de deeltijdse betrekking, hoe kleiner de mogelijkheid is om een inkomensgarantie-uitkering te genieten. In het statuut onvrijwillig deeltijds was de referentie daarentegen niet de uitkering die men als volledig werkloze zou gehad hebben maar het loon dat men als voltijdse werknemer zou gehad hebben.

De mogelijkheid om in dit uitkeringsstelsel een uitkering te krijgen was dus structureel groter.

Tabel 1
Aantal overgangen van onvrijwillig deeltijds naar deeltijds met behoud van rechten - 1993-1997

jaar	Man	Vrouw	Totaal
1993	729	2 333	3 062
1994	449	1 704	2 154
1995	558	2 545	3 103
1996	251	960	1 211
1997	4	44	48
Totaal	1 991	7 586	9 577

Het grootste aantal overgangen werd genoteerd in de jaren 1993 en 1995. In 1996 bij de definitieve vervanging van het statuut onvrijwillig deeltijds konden nog 1 211 deeltijdse werknemers de overgang maken. Dat er ook in 1997 nog 48 overgangen werden genoteerd is te wijten aan het feit dat betalingen met betrekking tot de jaren ervoor nog werden ingediend.

Het grootste aantal overgangen werd genoteerd bij de vrouwen (79,2 %). Toch ligt dit lager dan hun aandeel in de populatie van mei 1993 dat 86,6 % bedroeg. Dat de mannen proportioneel iets meer konden overgaan naar het nieuwe statuut komt doordat een hoger percentage mannen dan vrouwen relatief hoge uitkeringen genieten als volledig werkloze in de hoedanigheid van werknemer met gezinslast (gezinshoofd) of in mindere mate van alleenwonende werknemer.

Het aantal deeltijdse werknemers dat is overgestapt van het statuut onvrijwillig deeltijds naar dat van deeltijds met behoud van rechten vertegenwoordigde bijna één vijfde van de totale instroom in het nieuwe statuut tijdens de periode 1994-1997.

¹Bedragen van toepassing vanaf 01.10.1997 tot in 12.1999

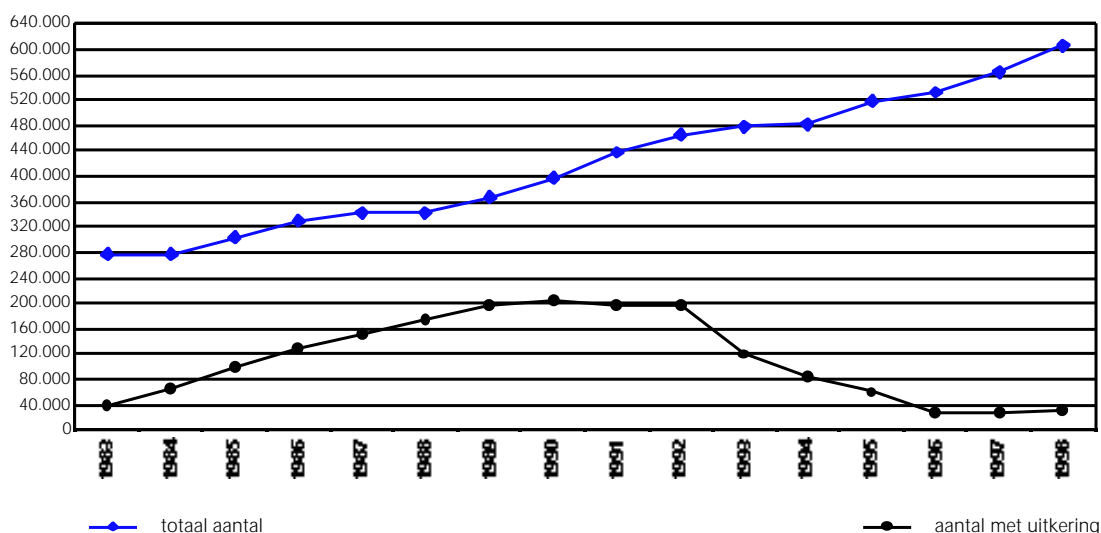
II. Hoe evolueerde de deeltijdse arbeid?

Deeltijdse arbeid als percentage van de werkende beroepsbevolking

De deeltijdse arbeid in het algemeen evolueerde van 276 550 eenheden in 1983 (7,7 % van de totale tewerkstelling) tot 605 617 eenheden in 1998 (15,7 % van de totale tewerkstelling) ¹. Sinds 1983 is het aantal deeltijdse werknemers elk jaar gestegen t.o.v. het voorgaande jaar. Het aantal deeltijdse werknemers met een uitkering evolueerde daarentegen een totaal ander verloop. Het evolueerde van 40 311 (14,5 % van het totaal aantal deeltijdse werknemers) in 1983 tot 204 068 (51 % van alle deeltijdse werknemers) om daarna terug te vallen tot 31 053 in 1998 (5 % van alle deeltijdse werknemers).

Grafiek 1

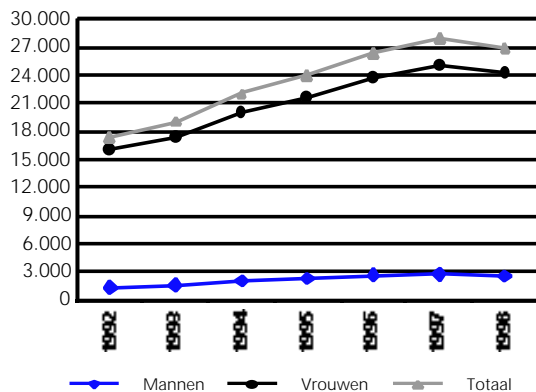
Evolutie aantal deeltijdse werknemers - totaal aantal en aantal met uitkering - 1983-1998

Evolutie statuut vrijwillig deeltijds

Grafiek 2

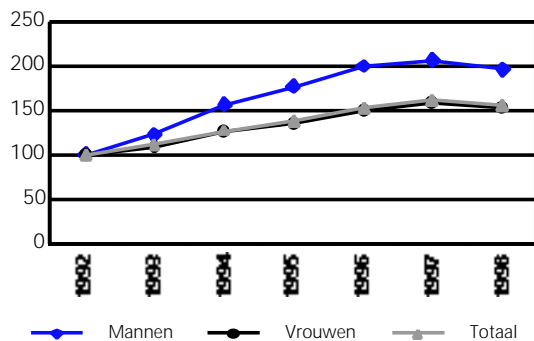
Jaarlijkse evolutie statuut vrijwillig deeltijds volgens geslacht - 1992-1998

Het aantal betalingen na een vrijwillig deeltijdse betrekking nam toe met 56 % tussen 1992 en 1998. Er was een gestage groei tot in 1997. In dat jaar was de toename t.o.v. 1992 nog 61 %. In 1998 nam het aantal evenwel lichtjes af en bedroeg de toename t.o.v. 1992 56 %. Bij de mannen was de groei het snelst: + 96 % tegen + 52 % bij de vrouwen. De evolutie van het totaal komt overeen met die van de vrouwen.

¹ Bron: Federaal Tewerkstellingsbeleid, Statistieken, de Minister van Tewerkstelling en Arbeid en Gelijkekansenbeleid, Miet Smet, mei 1999

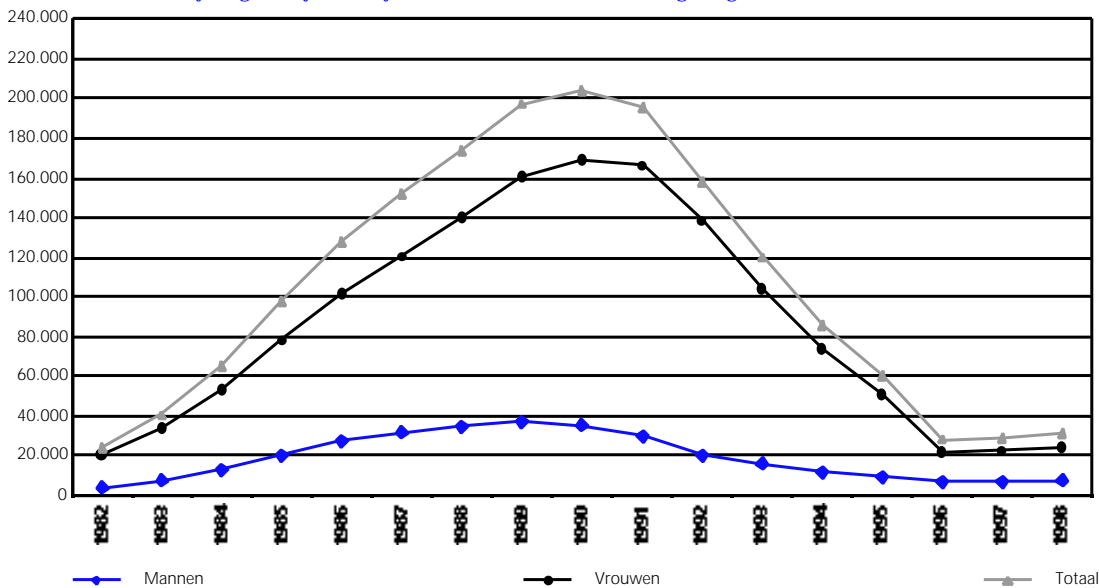
Grafiek 3
 Evolutie statuut vrijwillig deeltijds volgens geslacht:
 1992 = 100 - 1992-1998

Evolutie statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

Het aantal uitkeringsgerechtigde werknemers in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten evolueert van iets meer dan 20 000 eenheden in 1982 tot een hoogtepunt van rond de 200 000 eenheden in de jaren 1989, 1990 en 1991 naar een dieptepunt van minder dan 30 000 in 1996. Daarna doet zich een lichte stijging voor tot iets meer dan 30 000 eenheden als gevolg van maatregelen om het statuut te verbeteren. Het niveau in 1998 bedroeg maar 20 % van dat van 1992.

Grafiek 4
 Evolutie statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten volgens geslacht - 1982-1998

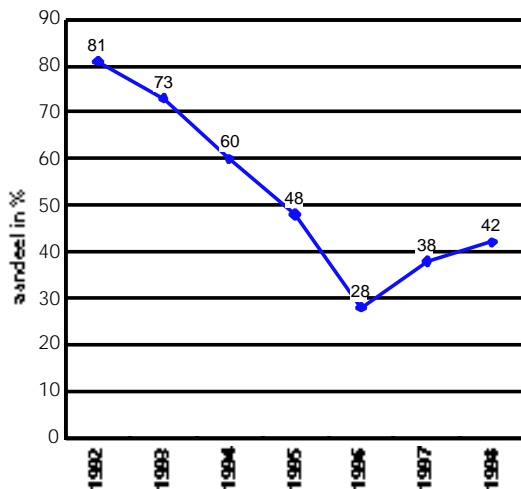

NB. Deze grafiek is een bundeling van twee soorten gegevens: tot en met 1991 op basis van inschrijving werkzoekende, vanaf 1992 op basis van betalingen. De gegevens tot en met 1991 zijn om deze reden wellicht een overschatting van het aantal uitkeringsgerechtigden.

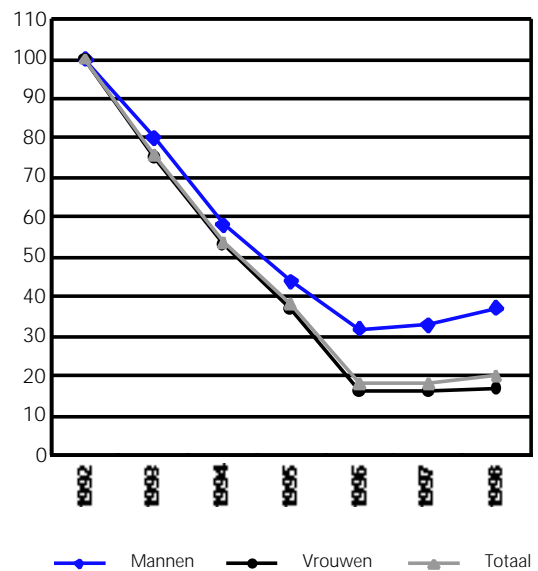
De daling van het aantal uitkeringen in de periode 1992-1998 is het gevolg van de invoering vanaf juni 1993 van een nieuw statuut voor de onvrijwillig deeltijdse werknemer met een andere berekeningswijze van de bijkomende uitkering, de inkomensgarantie-uitkering geheten. Over de aard van de inkomensgarantie-uitkering en de berekeningswijze vindt u meer uitleg in het kaderstuk "wat is een inkomensgarantie-uitkering?" alsook in de bijlage over de wijzigingen in de reglementering.

Er dient ook benadrukt dat grafiek 4 vanaf 1992 enkel het aantal betalingen weergeeft in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten. Het aantal deeltijdse werknemers met het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten dat nog ingeschreven is voor een voltijdse betrekking ligt evenwel veel hoger dan het aantal deeltijdse werknemers met een uitkering (zie grafiek 5). In 1998 zijn er gemiddeld nog 74 000 deeltijdsen voor een voltijdse baan ingeschreven terwijl er maar 31 000 een inkomensgarantie-uitkering ontvangen.

Grafiek 5
Verhouding uitkeringsgerechtigden en aantal ingeschrevenen voor een voltijdse betrekking in statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten - 1992-1998

Grafiek 6
Evolutie statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten (1992 = 100) - 1992-1998

Grafiek 6 toont aan dat de daling minder sterk was bij de mannen (-63 %) dan bij de vrouwen (-83 %). Deze evolutie is te verklaren door de berekeningswijze van de inkomensgarantie-uitkering die vooral gunstig is voor de gezinscategorie van werknemer met gezinslast (gezins-hoofd). Relatief meer mannen dan vrouwen behoren tot deze gezinscategorie.

III. Deeltijdse arbeid is overwegend vrouwenarbeid, maar deelname mannen stijgt

Tabel 2

Evolutie verhouding tussen geslachten in % volgens statuut - 1992-1998

	statuut VDT		statuut ODT/DTBR	
	Mannen	vrouwen	Mannen	vrouwen
1992	8	92	13	87
1993	8	92	13	87
1994	9	91	13	87
1995	10	90	15	85
1996	10	90	23	77
1997	10	90	23	77
1998	10	90	24	76

Statuut vrijwillig deeltijds

Het aandeel van de mannen in dit statuut groeide van 8 % in 1992 naar 10 % in 1998, terwijl de vrouwen hun aandeel verhoudingsgewijs lichtjes zagen teruglopen.

Statuut onvrijwillig deeltijds/ deeltijds met behoud van rechten

In 1992 bedroeg het aandeel van de mannen in dit statuut slechts 13 %, wat weliswaar meer is dan hun aandeel in het statuut vrijwillig deeltijds (8 %) maar beide aandelen zijn nog altijd vergelijkbaar. In 1998 was hun aandeel in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten gestegen tot 24 %.

Het aandeel van de vrouwen in dit statuut daalde van 87 % in 1992 tot 76 % in 1998. Van 1992 tot 1995 bleef hun aandeel constant rond 87 %. Er was geen groot verschil met hun aandeel in het statuut vrijwillig deeltijds dat in die periode 91 à 92 % bedroeg. Vanaf de definitieve vervanging van het statuut onvrijwillig deeltijds door dat van deeltijds met behoud van rechten wordt het verschil met statuut vrijwillig deeltijds groter. In 1996 en 1997 daalt het percentage vrouwen in statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten tot 77 % en in 1998 tot 76 % terwijl hun percentage in het statuut vrijwillig deeltijds op 90 % gehandhaafd blijft.

VDT = vrijwillig deeltijds; ODT/DTBR = onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

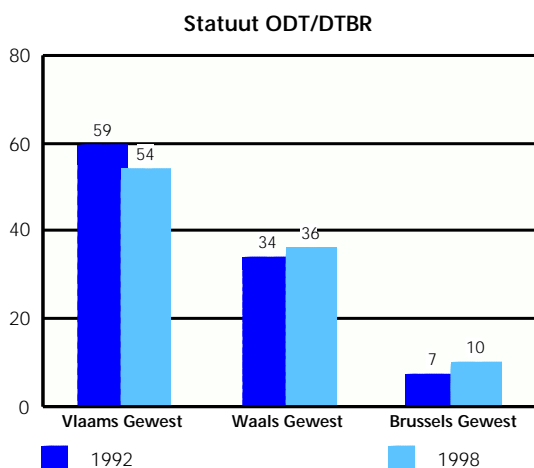
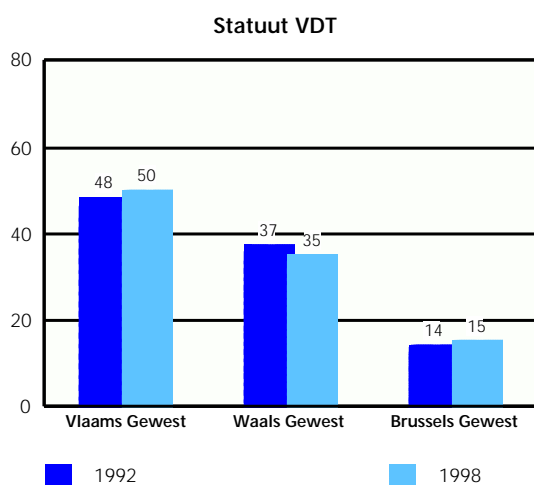
IV. Verdeling volgens gewest

Tabel 3
Evolutie aantal betalingen volgens gewest en volgens statuut - 1992-1998

	Statuut VDT						
	92	93	94	95	96	97	98
Vlaams Gewest	8 358	9 289	10 831	11 966	13 196	13 954	13 528
Waals Gewest	6 431	6 975	7 904	8 422	9 268	9 749	9 396
Brussels Gewest	2 505	2 836	3 302	3 549	3 842	4 173	4 008
Totaal Land	17 294	19 100	22 037	23 937	26 306	27 875	26 932

	Statuut ODT/DTBR						
	92	93	94	95	96	97	98
Vlaams Gewest	93 721	69 771	48 868	33 423	14 976	15 420	16 829
Waals Gewest	53 691	41 941	30 406	21 621	10 168	10 384	11 073
Brussels Gewest	10 848	8 413	6 148	4 709	2 980	3 018	3 151
Totaal Land	158 260	120 125	85 422	59 753	28 123	28 821	31 053

Grafiek 7
Statuut volgens gewesten (% totaal statuut) - vergelijking 1992 en 1998

VDT = vrijwillig deeltijds; ODT/DTBR = onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

Statuut vrijwillig deeltijds

Ongeveer de helft van de werklozen in het statuut vrijwillig deeltijds bevindt zich in het Vlaamse Gewest. Het aandeel van het Vlaamse Gewest is aangegroeid van 48 naar 50 %. Het aandeel van het Waalse Gewest is gedaald van 37 naar 35 % en het aandeel van het Brussels Gewest steeg van 14 naar 15 %.

Alle gewesten kennen een gestage groei van het aantal werklozen in dit statuut, maar voor het Vlaamse en het Brussels Gewest zijn de stijgingspercentages wel hoger: 62 en 60 % tegen slechts 46 % voor het Waalse Gewest.

De sterkste groei deed zich voor bij de mannen: 96 % tegen slechts 52 % voor de vrouwen. De sterke groei bij de mannen is in alle gewesten zichtbaar, maar meest opvallend toch in het Brussels Gewest, waar de stijging 109 % bedroeg. Bij de vrouwen daarentegen is het het Vlaamse Gewest dat met 60 % de hoogste groei kent.

De grootste concentraties doen zich weliswaar voor in sterk geïndustrialiseerde gebieden of in gebieden met grote steden als Brussel, Antwerpen, Luik, Charleroi, Gent, Vilvoorde. Nochtans kennen gewestelijke werkloosheidsbureaus met kleinere stedelijke kernen de grootste groei, in het Vlaamse Gewest vooral Ieper, Oostende, Brugge, Oudenaarde, Dendermonde, Mechelen en Roeselare, maar ook in Doornik en Moeskroen in het Waalse Gewest. In de oude industriële centra in het Waals Gewest, Bergen, La Louvière, Charleroi, Luik en Verviers is de aangroei het laagst.

Statuut onvrijwillig deeltijds/ deeltijds met behoud van rechten

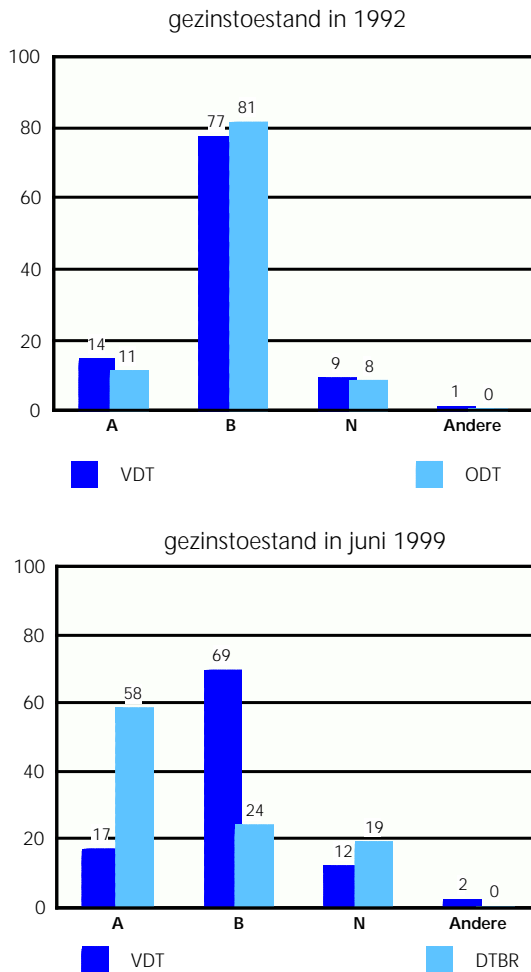
Meer dan de helft van het aantal uitkeringsgerechtigden bevindt zich in het Vlaamse Gewest. In tegenstelling met het statuut vrijwillig deeltijds zakt het aandeel van het Vlaamse Gewest evenwel van 59 % in 1992 tot 54 % in 1998. Het aandeel van het Waalse Gewest daarentegen stijgt lichtjes van 34 naar 36 %. Het aandeel van het Brussels Gewest gaat er verhoudingsgewijze het meeste op vooruit van 7 naar 10 %.

Deze verschuivingen in de aandelen van de gewesten moeten echter gezien worden tegen een achtergrond van inperking van het aantal uitkeringsgerechtigden met 80 %. Die werd het felst gevoeld in het Vlaamse Gewest (-82 %), waardoor ook het aandeel van dit gewest in het totaal terugliep. In het Brussels Gewest werd die het minst gevoeld (-71 %). Dat er relatief meer werknemers met gezinslast zijn in het Brusselse en het Waalse Gewest kan dit helpen verklaren. De werknemers met gezinslast zijn door de berekeningswijze van de inkomensgarantie-uitkering bevoordeligd.

Bij de mannen in het Brussels Gewest is de daling minder groot (-58 %) dan in de twee andere gewesten (-63 % in het Vlaamse en -65 % in het Waalse Gewest). Ook bij de vrouwen is er een minder grote daling in het Brussels Gewest (-76 %), terwijl in het Vlaamse en het Waalse Gewest de dalingen groter zijn met respectievelijk 84 en 82 %.

V. Verdeling volgens gezinstoestand

Grafiek 8
Gezinstoestand volgens statuut (in % totaal statuut):
vergelijking 1992 en juni 1999

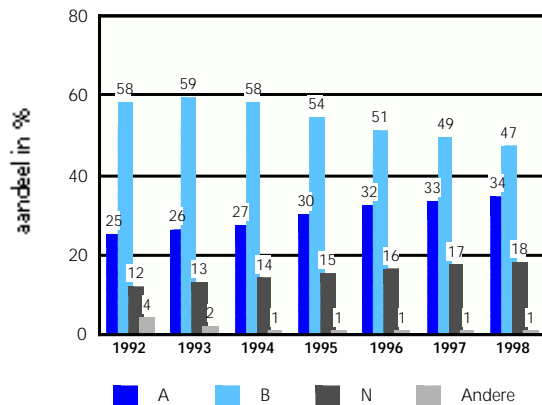
Toestand in 1992 vóór de hervorming van het statuut onvrijwillig deeltijds: samenwonende werknemers zonder gezinslast in beide statuten overheersend

In 1992 was het stelsel van de inkomensgarantie-uitkering onder statuut deeltijds met behoud van rechten nog niet in voege. De verdelingen volgens gezinstoestand voor de statuten vrijwillig deeltijds en onvrijwillig deeltijds laten een grote overeenstemming zien: tussen de 3/4de en de 4/5de samenwonende werknemers, 11 à 14 % werknemers met gezinslast en 8 à 9 % alleenwonende werknemers. Alleen waren er iets meer werknemers met gezinslast bij het statuut vrijwillig deeltijds en iets meer samenwonende werknemers bij het statuut onvrijwillig deeltijds.

A = werknemer met gezinslast ; B = samenwonende werknemer ; N = alleenwonende werknemer
VDT = vrijwillig deeltijds ; ODT/DTBR = onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

De samenwonende werknemers B waren in 1992 dominant aanwezig zowel bij vrijwillig als bij onvrijwillig deeltijdse arbeid. In de ganse populatie van uitkeringsgerechtigde werklozen maakten zij in 1992 echter maar 58 % uit, een percentage dat vervolgens daalde tot 47 % in 1998 (zie grafiek 9). Het aandeel van de werknemers met gezinslast A daarentegen lag bij deeltijdse arbeid onder beide statuten veel lager dan in de volledige populatie van uitkeringsgerechtigden, waar dit 25 % bedroeg. Ook de alleenwonende werknemers N zijn in 1992 in beide statuten lichtjes ondervertegenwoordigd in vergelijking met hun percentage van 12 % in de totale populatie van uitkeringsgerechtigde werklozen.

Grafiek 9
Gezinstoestanden in de totale populatie uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (in %) - 1992-1998

Toestand in juni 1999 na de vervanging van statuut onvrijwillig deeltijds door statuut deeltijds met behoud van rechten

Er is geen overeenstemming meer tussen beide statuten. Het valt onmiddellijk op dat de overheersende gezinstoestand onder het statuut deeltijds met behoud van rechten die van werknemer met gezinslast (A) is met 58 % van het aantal gevallen. De samenwonende werknemers B vertegenwoordigen slechts 24 % meer en de alleenwonenden N 19 %. Deze percentages zijn evenwel niet representatief voor alle werknemers met dit statuut, aangezien slechts een fractie van hen recht heeft op de inkomensgarantie-uitkering (zie grafiek 5).

Het feit dat een meerderheid van degenen die een inkomensgarantie-uitkering genieten in juni 1999 werknemer met gezinslast is, weerspiegelt de gunstige positie van deze categorie binnen het nieuwe uitkeringsstelsel van de inkomensgarantie-uitkering. Alleenwonenden en in nog grotere mate samenwonende werknemers komen in dit stelsel minder aan hun trekken door de degressiviteit van de uitkeringen.

Bij het statuut vrijwillig deeltijds blijft alles bij het oude: samenwonende werknemers B blijven er het talrijkst, ondanks een forse daling van hun aandeel van 77 % in 1992 naar 69 % in juni 1999. Het aandeel van samenwonende werknemers B in het statuut vrijwillig deeltijds blijft daarmee nog uitzonderlijk hoog in vergelijking met hun aandeel in de gehele populatie van volledig werklozen, waarin zij in 1999 nog minder dan de helft vertegenwoordigden.

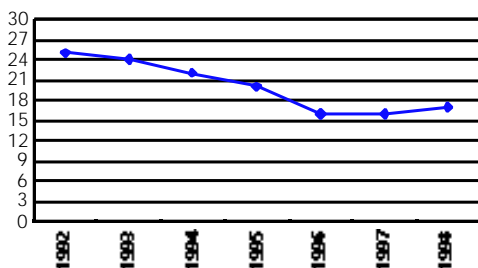
Het is verder opvallend dat in het statuut vrijwillig deeltijds vooral in de hogere leeftijdsklassen er meer alleenwonenden voorkomen in vergelijking met het statuut deeltijds met behoud van rechten. Indien dit hun enig inkomen is kunnen deze mensen geconfronteerd worden met scherpe problemen van bestaansonzekerheid of armoede, aangezien het uitkeringsregime in statuut vrijwillig deeltijds slechts beperkte uitkeringen verschaft.

Percentage jongeren met wachuitkeringen in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten daalt

Het aandeel van schoolverlaters met wachuitkeringen en van hen die nog deeltijds leerplichtig zijn, met overbruggingsuitkeringen, daalde van 25 % in 1992 tot 17 % in 1998. Dit fenomeen is qua omvang wel niet van dezelfde grootte als de spectaculaire daling van het aantal samenwonende werknemers B.

Ook de samenstelling qua gezinstoestand van deze jongeren veranderde. In 1992 waren er slechts 7 % werknemers met gezinslast A en 8 % alleenwonende werknemers N. In 1998 waren er reeds 64 % werknemers met gezinslast A en 16 % alleenwonenden N onder hen. De werknemers met gezinslast A zijn in 1998 onder de jongeren dus relatief talrijker vertegenwoordigd dan in de totale populatie onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten waar zij maar met 58 % zijn.

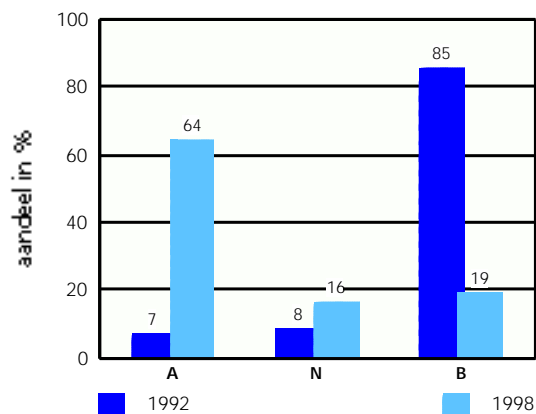
Grafiek 10
Evolutie van het percentage wacht- en overbruggingsuitkeringen in statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten - 1992-1998

A = werknemer met gezinslast; B = samenwonende werknemer; N = alleenwonende werknemer

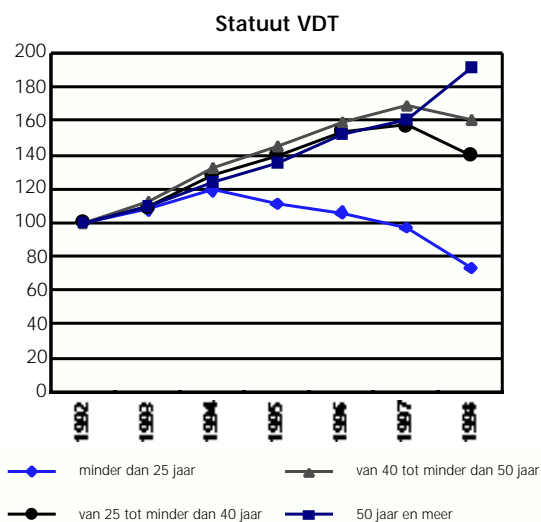
Het aandeel van de samenwonende werknemers B met wacht- of overbruggingsuitkeringen daalde daarentegen van 85 % naar 19 %. De verandering van uitkeringsregime heeft voor de samenwonende werknemers B bijgevolg grotere gevolgen gehad binnen de groep van schoolverlaters dan in de totale populatie onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten, waar zij van 81 % naar 24 % daalden.

Grafiek 11
Gezinstoestanden bij wacht- en overbruggingsuitkeringen in 1992 en 1998 in % - statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

VI. Verdeling volgens leeftijdsklasse

Grafiek 12
Evolutie leeftijdsklassen volgens statuut - 1992 = 100
- 1992-1998

Evolutie in statuut vrijwillig deeltijds: vooral aangroei in hogere leeftijdsklassen

Een aangroei van het aantal betalingen doet zich, zowel bij de mannen als bij de vrouwen, voor vanaf de leeftijd van 25 jaar. In de leeftijdsklasse van 50 jaar en meer is de groei 91 % en in die van 60 jaar en meer zelfs 385 %. Deze opmerkelijke stijging vindt haar oorsprong evenwel vooral in de toename van de vrouwen omwille van de verhoging van de pensioenleeftijd tot 61 jaar op 1 juli 1997.

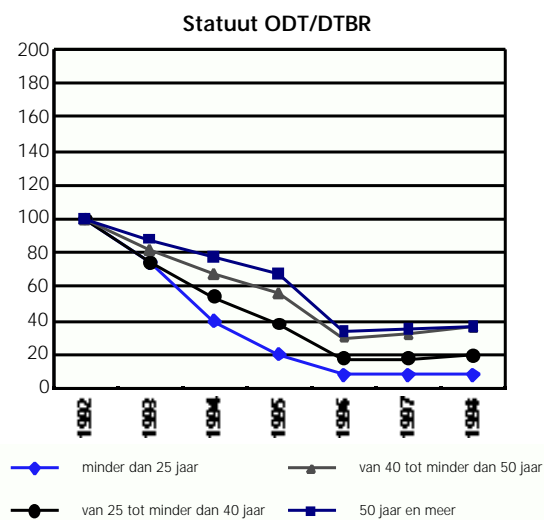
In de leeftijdsklasse van -25 jaar is er daarentegen een daling met 27 %. Deze daling doet zich voor bij beide geslachten. Maar de daling is minder uitgesproken bij de mannen dan bij de vrouwen (-17 % tegen -30 %).

Evolutie in statuut onvrijwillig deeltijds/ deeltijds met behoud van rechten: grootste daling bij de jongeren

De populatie in zijn geheel daalt met 80 %. De jongeren onder 25 jaar laten evenwel een grotere daling noteren (-92 % t.o.v. 1992).

In alle leeftijdsklassen is de daling minder groot bij de mannen dan bij de vrouwen (73 % tegen 83 %). Dit komt doordat er proportioneel meer werknemers met gezinslast en alleenwonenden voorkomen bij de mannen. Een tweede reden is dat zij kortere deeltijdse loopbanen hebben waardoor zij zich proportioneel meer in de eerste vergoedingsperiode bevinden dan vrouwen. Beide elementen geven hen meer kans een inkomensgarantieuitkering te ontvangen.

Vanaf 40 jaar is de daling maar beperkt tot 63 %. Het feit dat de hogere leeftijdsklassen in vergelijking met de lagere minder snel zijn gedaald komt doordat er bij hen meer werknemers met gezinslast A en alleenwonenden N voorkomen evenals weinig mensen met een (lage) wachtuitkering.

Het gewicht van de leeftijdsklassen

Tabel 4 laat ons toe het relatieve gewicht van de grote leeftijdsklassen in de totale populatie te kennen en de evolutie van dit gewicht te volgen.

Tabel 4

Aantal betalingen volgens leeftijdsklasse en statuut in % van totaal per statuut - evolutie 1992-1998

	Statuut VDT						
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
minder dan 25 jaar	6	6	5	5	4	3	3
van 25 tot minder dan 40 jaar	39	38	39	39	39	38	35
van 40 tot minder dan 50 jaar	28	29	30	30	30	30	29
50 jaar en meer	27	27	26	26	27	29	33
totaal	100	100	100	100	100	100	100
	Statuut ODT/DTBR						
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
minder dan 25 jaar	21	20	15	11	9	9	9
van 25 tot minder dan 40 jaar	62	61	62	62	60	59	58
van 40 tot minder dan 50 jaar	14	15	17	20	23	24	25
50 jaar en meer	4	5	6	7	8	8	8
totaal	100	100	100	100	100	100	100

Statuut vrijwillig deeltijds: overwicht hogere leeftijdsklassen vanaf 40 jaar neemt nog toe

Vooraf het aandeel boven de 50 jaar stijgt van 27 % tot 33 % van het totaal. Ook het aandeel van de leeftijdsklasse van 40 tot 50 jaar stijgt licht van 28 tot 29 à 30 %. De leeftijdsklassen onder de 40 jaar daarentegen zien hun aandeel dalen.

De groep 50-plussers haalt in 1998 met 33 % de groep met leeftijd tussen 25 en 40 jaar (35 % van de populatie) praktisch in. In 1992 was de groep van 50-plussers met 27 % veel minder talrijk dan de groep tussen 25 en 40 jaar met 39 %. Het aandeel van de minder dan 25-jarigen wordt gehalveerd en bedraagt in 1998 nog maar 3 %.

Het overwicht van de hogere leeftijdsklassen in dit statuut is permanent en neemt nog toe (55 % in 1992 en 62 % in 1998). Een van de mogelijke verklaringen voor dit feit is dat men slechts uitkeringen ontvangt nadat men een deeltijdse betrekking heeft uitgeoefend en niet tijdens de deeltijdse betrekking zoals in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten. Een andere mogelijke verklaring is de late herintrede in het beroepsleven via een deeltijdse baan na een lange periode van inactiviteit of na een uitsluiting wegens langdurige werkloosheid. In die omstandigheden is het moeilijk bij werkloosheid toelaatbaar te zijn voor het voltijdse stelsel.

Statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten: gewicht hogere leeftijdsklassen neemt toe maar klasse tussen 25 en 40 jaar blijft overwegend

Het aandeel van de leeftijdsklasse van <25 jaar wordt herleid van 21 % tot 9 % van het totaal, waarbij de jongeren in 1998 nog net iets meer vertegenwoordigd zijn als de 50-plussers (8 %). De reden voor deze daling is het uitkeringssysteem dat nadeliger werkt indien men een over het algemeen lage wachttuitkering geniet.

Ook de leeftijdsklasse van 25 tot 40 jaar ziet zijn aandeel lichtjes afnemen van 62 % tot 58 %, maar blijft in dit statuut het meest aanwezig. De hoogste leeftijdsklassen vanaf 40 jaar zien hun aandeel verhogen van 18 tot 33 %.

De middelste leeftijdsklassen in tabel 4, die tussen 25 en 40 jaar en tussen 40 en 50 jaar zien hun gezamenlijk aandeel in de populatie stijgen van drie vierde tot meer dan vier vijfde. Kenmerkend is evenwel dat deze aangroei volledig te situeren is in de leeftijdsklasse van 40 tot 50 jaar.

VDT = vrijwillig deeltijds; ODT/DTBR = onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

VII. Verdeling volgens nationaliteit

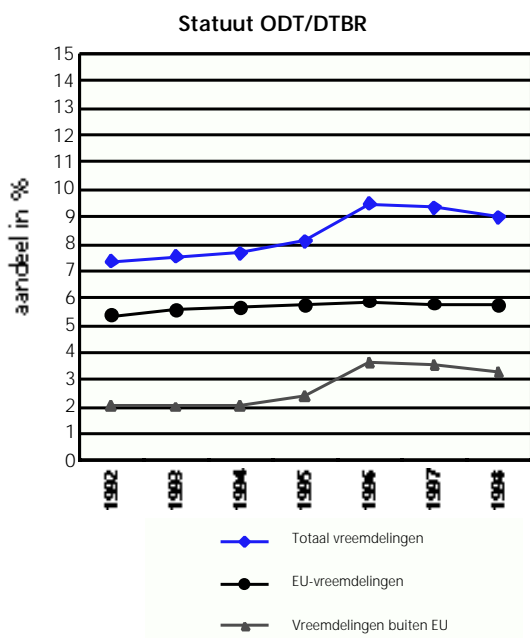
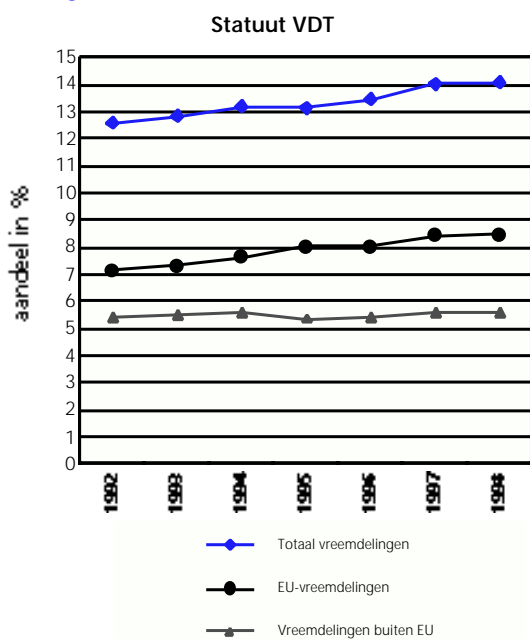
Tabel 5

Aantal betalingen volgens nationaliteit en statuut in % totaal per statuut - evolutie 1992-1998

Statuut VDT							
Mannen + Vrouwen	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Belgen in % van algemeen totaal	87	87	87	87	87	86	86
Totaal vreemdelingen EU in % algemeen totaal	7	7	8	8	8	8	8
waarvan Italianen in % van totaal vreemdelingen	22	21	21	22	22	21	21
waarvan Fransen in % van totaal vreemdelingen	15	15	15	15	15	15	15
waarvan Nederlanders in % van totaal vreemdelingen	4	5	5	6	6	6	6
waarvan Portugezen in % van totaal vreemdelingen	2	3	5	5	5	7	7
waarvan Spanjaarden in % van totaal vreemdelingen	7	7	6	6	7	6	6
Tot. vreemdelingen buiten EU in % algemeen totaal	5	6	6	5	5	6	6
waarvan Marokkanen in % van totaal vreemdelingen	24	24	23	22	21	20	19
waarvan Turken in % van totaal vreemdelingen	9	8	8	8	8	8	8
Totaal vreemdelingen in % van algemeen totaal	13	13	13	13	13	14	14
Totaal EU in % van algemeen totaal	95	94	94	95	95	94	94
Algemeen totaal	100	100	100	100	100	100	100
Statuut ODT/DTBR							
Mannen + Vrouwen	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Belgen in % van algemeen totaal	93	92	92	92	91	91	91
Totaal vreemdelingen EU in % algemeen totaal	5	6	6	6	6	6	6
waarvan Italianen in % van totaal vreemdelingen	43	43	42	40	31	31	32
waarvan Fransen in % van totaal vreemdelingen	10	11	11	11	12	12	12
waarvan Nederlanders in % van totaal vreemdelingen	4	4	4	4	5	5	4
waarvan Portugezen in % van totaal vreemdelingen	1	2	2	2	2	2	3
waarvan Spanjaarden in % van totaal vreemdelingen	10	9	9	8	7	6	7
Tot. vreemdelingen buiten EU in % algemeen totaal	2	2	2	2	4	4	3
waarvan Marokkanen in % van totaal vreemdelingen	12	12	12	14	19	19	19
waarvan Turken in % van totaal vreemdelingen	9	8	8	9	10	10	9
Totaal vreemdelingen in % van algemeen totaal	7	8	8	8	9	9	9
Totaal EU in % van algemeen totaal	98	98	98	98	96	96	97
Algemeen totaal	100	100	100	100	100	100	100

VDT = vrijwillig deeltijds; ODT/DTBR = onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

Grafiek 13
Verdeling van de vreemdelingen volgens statuut in %
van algemeen totaal - evolutie 1992-1998

Statuut vrijwillig deeltijds: één op drie mannen van vreemde nationaliteit

Het aantal vreemdelingen bleef nagenoeg constant: 13 % à 14 %. Van deze vreemdelingen is 54 % afkomstig van de EU in 1992. Dit percentage loopt op tot 60 % vanaf 1996. Het betreft vooral Italianen en Fransen en in mindere mate Portugezen, Spanjaarden en Nederlanders. Samen vormen deze 5 nationaliteiten ongeveer 90 % van het aantal vreemdelingen afkomstig uit de EU. Het aantal Portugezen is sinds 1992 spectaculair toegenomen zodat hun aandeel in de totale populatie van vreemdelingen steeg van 2 % naar 7 %.

Bij de vreemdelingen met een nationaliteit van buiten de EU vallen vooral Marokkanen en Turken op. Het aandeel van de Marokkaanse nationaliteit daalt evenwel van 24 % naar 19 % van de vreemdelingenpopulatie terwijl het aandeel van de Turken nagenoeg constant blijft op 9 tot 8 %.

Het is opvallend dat bij de mannen de vreemdelingen 1/3de van het aantal betalingen voor hun rekening nemen. In deze populatie van vreemdelingen van het mannelijk geslacht heeft de Marokkaanse nationaliteit het hoogste aandeel, nl. ongeveer 28 %. Het aandeel van de Marokkaanse mannen in het totaal aantal betalingen voor mannen onder statuut vrijwillig deeltijds loopt op tot 10 %.

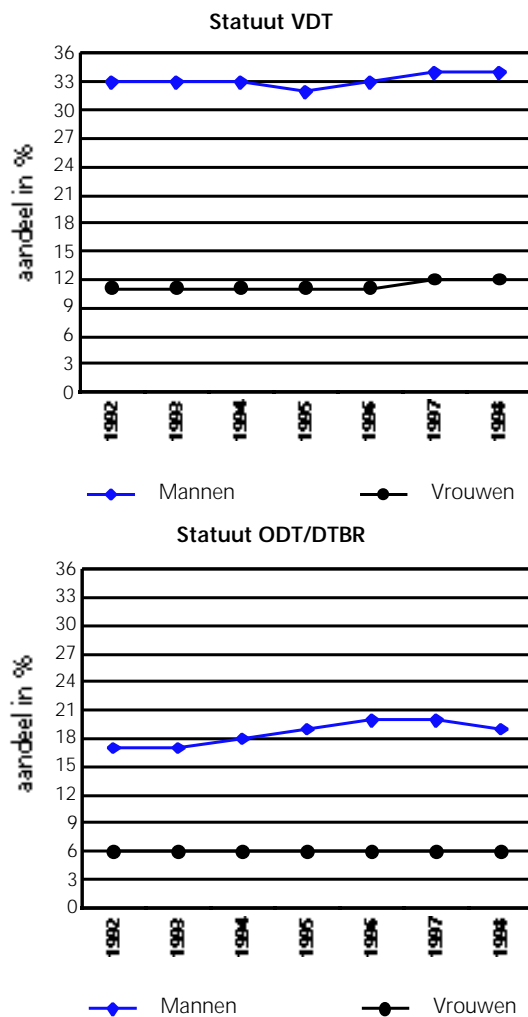
Vrouwen van vreemde nationaliteit zijn met 11 à 12 % ondervertegenwoordigd in vergelijking met het algemeen gemiddeld percentage vreemdelingen (mannen en vrouwen samen) van 13 à 14 %. De opmerkelijke score van de mannelijke Marokkanen in dit statuut (tot 10 % van het totaal bij de mannen) doet zich niet voor bij de vrouwen.

Minder vreemdelingen in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

Het aantal vreemdelingen nam lichtjes toe: van 7 % van de populatie tot 9 % van de populatie. Het is opvallend dat onder dit statuut het aandeel van de vreemdelingen met 5 procentpunt lager ligt dan onder het statuut vrijwillig deeltijds. Het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten is financieel voordeliger dan dat van vrijwillig deeltijds omdat men een uitkering, de inkomensgarantie-uitkering, kan genieten tijdens de deeltijdse arbeid en omdat men na de deeltijdse baan uitkeringen in het voltijdse stelsel kan ontvangen.

VDT = vrijwillig deeltijds; ODT/DTBR = onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

Grafiek 14
 Percentage vreemdelingen volgens geslacht en statuut
 - 1992-1998

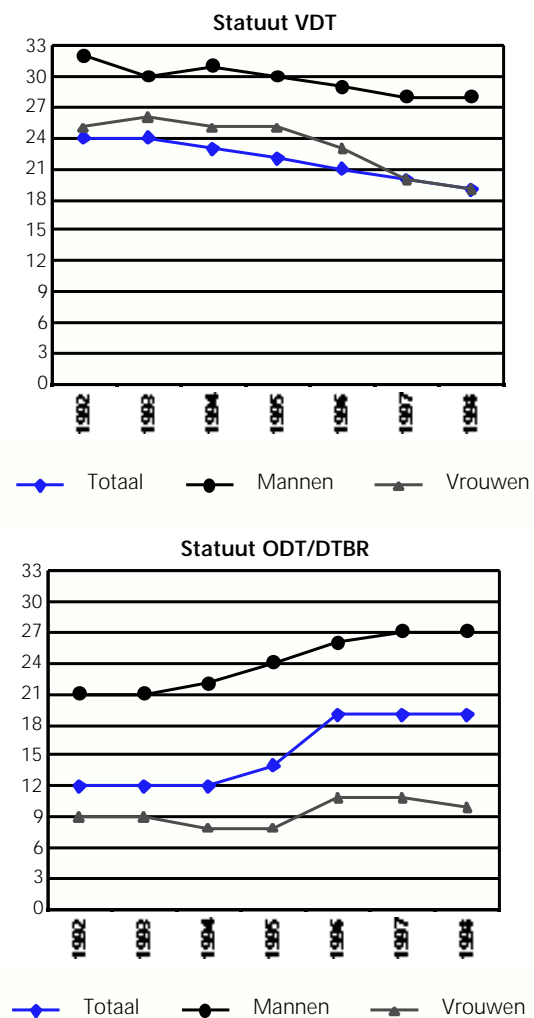

Dat de vreemdelingen oververtegenwoordigd zijn in het statuut vrijwillig deeltijds kan aan verschillende elementen te wijten zijn. Mogelijk zijn zij minder goed geïnformeerd. Mogelijk worden zij meer afgeschrikt door administratieve barrières. Mogelijk stellen zij daardoor minder eisen aan de ondernemingen om de administratieve geploegdheden in verband met het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten op te volgen. Zonder een aantal plichtplegingen te verrichten (inschrijving als werkzoekende, aanvraag van statuut deeltijds met behoud van rechten of van een inkomensgarantie-uitkering, maandelijks laten invullen van formulier door de werkgever om de inkomensgarantie-uitkering te bekomen) bekomt men immers geen inkomensgarantie-uitkering en is de kans groot om na een deeltijdse betrekking enkel uitkeringen te verkrijgen in het stelsel

VDT = vrijwillig deeltijds; ODT/DTBR = onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

van statuut vrijwillig deeltijds. Mogelijk zijn zij tewerkgesteld in sectoren of in functies met lage lonen zodat deze banen niet met voltijdse kunnen gelijkgesteld worden. Om met een voltijdse betrekking gelijkgesteld te worden dienen de deeltijdse lonen immers het wettelijk minimumloon voor een voltijdse werknemer te bereiken.

Grafiek 15
 Percentage van Marokkaanse nationaliteit volgens
 geslacht en statuut (in % totaal vreemdelingen per
 geslacht) - 1992-1998

Opmerkelijk is verder dat de vreemdelingen van EU-afkomst in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten aanvankelijk meer dan 70 % van alle vreemdelingen in dit statuut uitmaakten. Vanaf 1996 zakt hun aandeel evenwel terug naar 62 % tot 64 %, vooral onder invloed van de daling van het percentage Italianen.

Daarmee komt het in de buurt te liggen van dit bij het statuut vrijwillig deeltijds waar het aantal vreemdelingen van EU-afkomst vanaf 1996 60 % bedroeg van het totaal aantal vreemdelingen.

Bij de niet-Europeanen hebben de Turken een aandeel van rond 9 % in de populatie van vreemdelingen. De Marokkaanse nationaliteit was met 12 % in deze populatie vertegenwoordigd in 1992 en zag dit aandeel in 1998 toenemen tot 19 %. Daardoor is het aanvankelijke grote verschil met statuut vrijwillig deeltijds volledig verdwenen en werden in 1998 gelijklopende percentages bereikt in beide statuten zowel voor de Turken als de Marokkanen.

Het valt ook hier op dat bij de mannen het aandeel van de vreemdelingen proportioneel hoger ligt dan bij de vrouwen. Bij de mannen loopt het aandeel vreemdelingen op van 16,7 % van het totaal aantal betalingen in 1992 tot 18,9 % in 1998. Het aantal mannen van Marokkaanse nationaliteit loopt ook hier op van 3,5 % van het totaal in 1992 tot meer dan 5 % vanaf 1996. Ze komen zo op gelijke hoogte met de mannen van Italiaanse nationaliteit. Men ziet hier dus dezelfde tendenzen als bij het statuut

VIII. Deeltijdse arbeid: fenomeen van de dienstensectoren

vrijwillig deeltijds, alleen zijn ze minder uitgesproken. De nijverheidstak waarin de werkloze deeltijds werd tewerkgesteld is een belangrijk gegeven met betrekking tot deze studie. Van het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten is dit gegeven helaas niet beschikbaar in de bestudeerde periode. Om deze reden beperken we ons tot de gegevens met betrekking tot het statuut vrijwillig deeltijds. Voor het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten zijn er wel cijfers beschikbaar op basis van de nijverheidstak waarin men volledig werkloos werd voordat men deeltijds begon te werken. Uit deze cijfers blijkt dat zich daar nagenoeg dezelfde grote verhoudingen en tendenzen voordoen.

In bepaalde sectoren als herstelling van goederen (waaronder de garages), machinebouw, textielnijverheid en de leernijverheid is er een spectaculaire aangroei, maar hun aandeel wordt nooit groter dan 2 à 3 % van het totaal. Deeltijdse arbeid komt weinig voor in de landbouw en aanverwante takken (bosbouw en visserij), evenals in de industriële sectoren en in de bouw. De landbouw en aanverwante sectoren hebben slechts een aandeel van 1 %, terwijl de industrie in zijn geheel

slechts voor 11 à 12 % vertegenwoordigd is en de bouwsector voor 1 %.

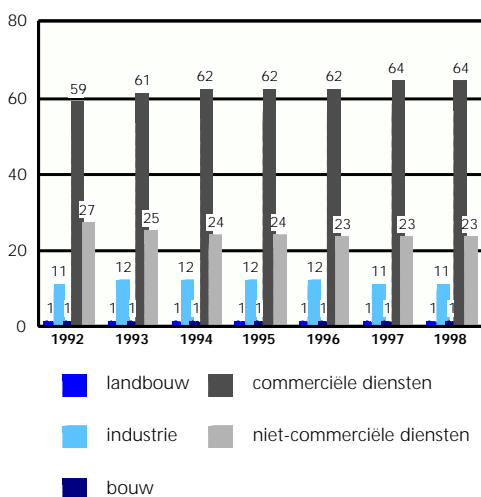
De deeltijdse arbeid die leidt tot werkloosheid in het statuut vrijwillig deeltijds is dus een fenomeen van de dienstensector. De commerciële en de niet-commerciële diensten nemen samen 85 à 87 % van de werklozen in dit statuut voor hun rekening. Het zijn evenwel vooral de commerciële diensten die het leeuwendeel voor hun rekening nemen met vooral de handel (22 % in 1998), de horeca (10 % in 1998), de diensten aan de bedrijven met daarin interimarbeid, (7 % in 1998) en niet te vergeten de diensten die niet elders geteld werden (eveneens 22 % in 1998). In deze laatste sector vindt men deelsectoren terug als schoonmaak, huisvuilophaling, sport en recreatie, wasserijen, foto-ateliers, begrafenisondernemingen en beschutte werkplaatsen. In de niet-commerciële dienstensector vindt men de gezondheidsdiensten, het onderwijs en algemene administratieve diensten.

Tabel 6
Aantal betalingen volgens nijverheidstak in statuut vrijwillig deeltijds - evolutie 1992-1998

Mannen en Vrouwen	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
landbouw e.d.	125	151	216	241	262	304	283
industrie	1 334	1 804	2 160	2 392	2 776	2 674	2 593
waarvan voeding	256	379	446	493	539	594	603
waarvan kleding	310	364	422	458	477	494	462
bouw	137	185	210	214	223	241	220
commerciële diensten	7 116	9 566	11 394	12 574	13 993	15 427	15 184
waarvan handel	2 838	3 515	4 092	4 434	4 918	5 232	5 098
waarvan horeca	919	1 332	1 601	1 854	2 152	2 449	2 401
diensten aan bedrijven	1 577	1 667	1 679	1 668	1 668	1 708	1 601
andere diensten n.e.g.	1 356	2 428	3 281	3 823	4 353	5 046	5 098
niet-commerciële diensten	3 279	3 958	4 421	4 785	5 208	5 523	5 355
algemene administratie	741	902	989	1 087	1 203	1 309	1 278
onderwijs	935	1 037	1 130	1 195	1 304	1 379	1 302
volksgezondheid en diergeneeskunde	548	846	1 076	1 247	1 435	1 574	1 597
andere maatschappelijke diensten	1 055	1 173	1 226	1 256	1 266	1 261	1 178
niet-gedefinieerd	5 310	3 444	3 636	3 732	3 845	3 709	3 299
Totaal	17 294	19 100	22 037	23 937	26 306	27 875	26 932

Het aandeel van de commerciële diensten stijgt nog verder van 59 % naar 64 %, terwijl de niet-commerciële sectoren, ondanks hun aangroei in absolute termen, hun aandeel zien dalen van 27 tot 23 %.

Het grootste aantal vrouwen vindt men in de handel en bij de 'diensten n.e.g'. Wanneer men de evolutie tussen de geslachten nader bekijkt blijkt dat de vrouwen boven hun gemiddelde van 90 à 92 % zijn in de niet-commerciële diensten, nl. 96 à 97 % over de periode 1992-1998. In de commerciële diensten gaat hun aandeel evenwel achteruit. Dit bedroeg in 1992 nog 75 % en daalde tot 59 % in 1998. Dit wijst erop dat in de harde commerciële sector op het vlak van deeltijdse arbeid vrouwen steeds meer de concurrentie moeten ondergaan van mannelijke collega's.

Grafiek 16
Nijverheidstakken in % van totaal - statuut vrijwillig deeltijds - 1992-1998

Opmerking:
In het jaar 1992 noteerde men een hoog aantal gevallen (31 % van het totaal) dat nog niet juist kon geencodeerd worden naar bedrijfstak. In de jaren die daarop volgden werd gedeeltelijk aan het probleem verholpen en kon dit aantal beperkt worden tot 12 % in 1998. Om toch nog klaar te zien in de objectieve ontwikkelingen werd er bij de berekening van de aandelen van de sectoren geen rekening gehouden met de niet-gedefinieerden.

IX. Werkloosheidsduur: gelijkenis en verschil tussen beide statuten

De duur van de werkloosheid stemt overeen met de periode dat de werkloze werkloosheidsuitkeringen heeft genoten, onafhankelijk van het statuut of de aard van de uitkering die hij heeft gehad. Statistisch gezien begint een nieuwe werkloosheidsduur te lopen bij een onderbreking van de uitkeringen gedurende minstens drie opeenvolgende maanden, behalve indien de onderbreking zou te wijten zijn aan een uitsluiting van bepaalde duur wegens een sanctie. In dat geval loopt de werkloosheidsperiode dus gewoon verder. Deze definitie is een strikt statistische en geen reglementaire definitie.

Tabel 7
Aantal betalingen volgens werkloosheidsduur en statuut in % van totaal per statuut - evolutie 1994-1998

Statuut VDT	1994	1995	1996	1997	1998
-3 maand	11	13	13	13	8
van 3 maand tot -6 maand	9	9	8	8	8
van 6 maand tot -1 jaar	13	13	13	13	12
totaal -1 jaar	33	35	34	33	29
van 1 jaar tot -1,5 jaar	10	10	11	10	10
van 1,5 jaar tot -2 jaar	8	8	8	8	8
van 2 jaar tot -3 jaar	13	11	12	12	13
van 3 jaar tot -4 jaar	10	9	9	9	10
van 4 jaar tot -5 jaar	5	8	7	7	7
van 1 jaar tot -5 jaar	47	46	46	46	48
5 jaar en meer	20	18	20	20	23
TOTAAL	100	100	100	100	100

Statuut ODT/DTBR	1994	1995	1996	1997	1998
-3 maand	5	7	10	10	6
van 3 maand tot -6 maand	5	5	7	8	8
van 6 maand tot -1 jaar	9	8	12	13	14
totaal -1 jaar	19	20	29	32	28
van 1 jaar tot -1,5 jaar	8	7	8	9	10
van 1,5 jaar tot -2 jaar	7	6	7	7	8
van 2 jaar tot -3 jaar	14	12	10	10	12
van 3 jaar tot -4 jaar	11	11	8	7	8
van 4 jaar tot -5 jaar	7	9	7	6	6
van 1 jaar tot -5 jaar	47	45	40	40	44
5 jaar en meer	34	35	30	28	29
TOTAAL	100	100	100	100	100

Er zijn geen gegevens beschikbaar voor de periode 1992-1993.

Statuut vrijwillig deeltijds: ongeveer 20 % 5 jaar of meer werkloos

In de onderzochte periode 1994-1998 zijn er geen grote wijzigingen in de percentages vastgesteld. Een talrijke groep is 5 jaar of meer werkloos. In 1998 vormden zij met 23 % bijna één vierde van de totale populatie van vrijwillig deeltijdsen. Zij is iets aangegroeid t.o.v. 1994, toen ze met 20 % waren.

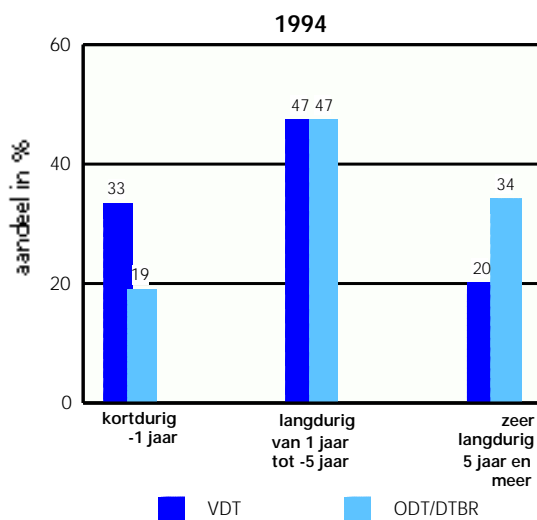
De kortdurige werkloosheid van minder dan één jaar is iets gedaald van 33 % in 1994 tot 29 % in 1998. De middengroepen met een werkloosheidsduur tussen 1 jaar en 5 jaar zijn ongeveer stabiel gebleven met een aandeel rond 47 %.

Tussen 64 en 71 % van de populatie is 1 jaar of langer werkloos.

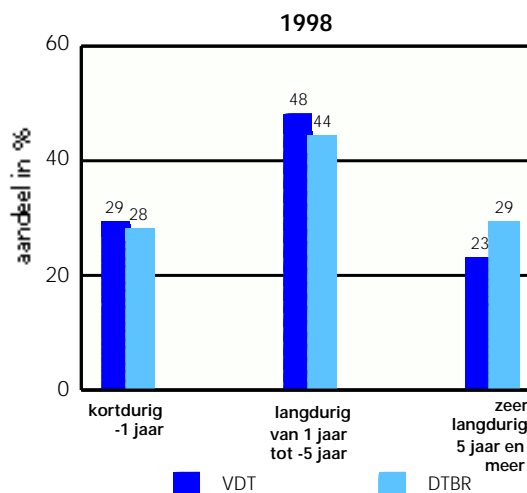
Statuut onvrijwillig deeltijds/ deeltijds met behoud van rechten: ongeveer 30 % 5 jaar of meer werkloos

De wijzigingen in de structuur van de werkloosheidsduur zijn hier groter dan in het statuut vrijwillig deeltijds. Er is een verschuiving merkbaar van langdurige naar kortdurige werkloosheid. In 1994 waren er 34 % zeer langdurige werklozen van 5 jaar en meer. Dit aandeel zakte terug tot 30 % in 1996 en tot 29 % in 1998. Daartegenover staat de aangroei van de kortdurige werkloosheid van minder dan 1 jaar. Beide statuten hebben door deze bewegingen in 1998 structuren die fel op elkaar gelijken (zie grafiek 17).

Grafiek 17
Werkloosheidsduur volgens statuut in % - vergelijking
1994-1998

VDT = vrijwillig deeltijds; ODT/DTBR = onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

Dat de groep zeer langdurig werklozen in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten relatief kleiner is geworden is het gevolg van de geleidelijke doorvoering van het nieuwe statuut deeltijds met behoud van rechten. Hierdoor verloren vele voorheen uitkeringsgerechtigde onvrijwillig deeltijdse werknemers hun recht op een bijkomende uitkering. Dit geldt in het bijzonder voor samenwonende en alleenwonende werknemers die reeds lang in dit statuut zaten en door de degressiviteit in hun theoretische uitkering minder in aanmerking komen voor een inkomensgarantie-uitkering.

Op het ogenblik van de definitieve vervanging van het statuut onvrijwillig deeltijds door dat van deeltijds met behoud van rechten in 1996 is de daling van de zeer langdurige werkloosheid het grootst. Het percentage zakt van 35 % in 1995 tot 30 % in 1996.

Ook de stijging van het aandeel van de kortdurige werkloosheid van minder dan één jaar is aan het nieuwe uitkeringsstatuut toe te schrijven. De theoretische uitkering die als referentie dient voor de berekening van de inkomensgarantie-uitkering is het hoogst in het eerste jaar werkloosheid.

Ondanks het feit dat de groep zeer langdurig werklozen naar een kleiner aandeel evolueert blijft ze toch groter dan onder het statuut vrijwillig deeltijds. In 1998 is het aandeel van 29 % bij het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten nog altijd 6 procentpunten groter dan de 23 % bij het statuut vrijwillig deeltijds. De verklaring daarvoor is dat vele werknemers met het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten met het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten combineren met een werkloosheidsuitkering of een inkomensgarantie-uitkering. Bij de werknemers met het statuut vrijwillig deeltijds daarentegen begint de duur slechts te lopen wanneer de deeltijdse betrekking beëindigd wordt.

Een grote groep heeft een werkloosheidsduur van 2 tot 3 jaar (tabel 7). Deze groep was aanvankelijk talrijker dan de groep van 6 tot 12 maanden (14 % tegen 9 % in 1994), maar in 1998 is ze in omvang terug gelopen tot 12 %, minder dan het percentage 6 tot 12 maanden (14 %). Ook deze evolutie is het gevolg van de invoering van het nieuwe statuut van deeltijds met behoud van rechten waardoor vele samenwonende en alleenwonende werknemers hun uitkering verliezen als hun werkloosheid geruime tijd duurt.

Net als bij het statuut vrijwillig deeltijds zijn iets meer dan 70 % van de werknemers in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten reeds meer dan 1 jaar werkloos. Iets minder dan drie vierde is minder dan 5 jaar werkloos.

X. Duur van de aanwezigheid in het statuut

In tegenstelling met de werkloosheidsduur wordt hier enkel de duur beschouwd dat de werkloze uitkeringen genoot onder een bepaald werkloosheidsstatuut. Deze duur wordt onderbroken wanneer de werkloze minstens drie opeenvolgende maanden geen uitkering genoot, behalve indien de onderbreking zou te wijten zijn aan een sanctie van bepaalde duur. Net als bij de werkloosheidsduur is deze definitie eveneens een statistische en geen reglementaire definitie.

Statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

Tabel 8

Aantal betalingen volgens duur van aanwezigheid in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten - in % van totaal - 1994-1997

Jaar	Mannen					Totaal
	Beginners (1 m)	> 1 m < 1 j	1 j < 2 j	2 j < 5 j	5 j en +	
1994	6	37	21	25	10	100
1995	8	37	21	23	10	100
1996	10	49	20	19	1	100
1997	10	45	21	24	0	100
Vrouwen						
1994	3	21	18	36	22	100
1995	4	22	15	34	25	100
1996	6	50	20	21	3	100
1997	10	44	20	26	0	100
Totaal						
1994	4	23	18	35	20	100
1995	5	24	16	32	23	100
1996	9	47	20	21	2	100
1997	10	44	21	26	0	100

Opmerking:

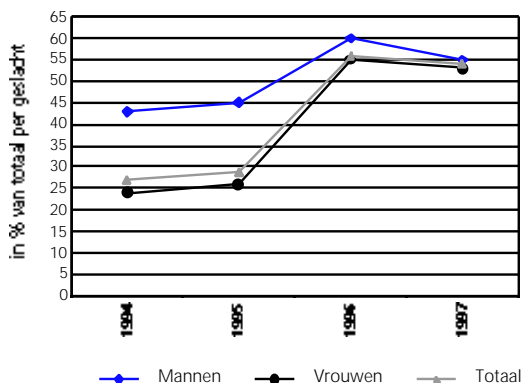
Als beginners worden beschouwd de werklozen die voor de eerste keer vergoed worden in het statuut (duurtijd 1 maand). Dit gegeven was niet gekend voor de jaren 1994 en 1995. De waarden in de tabel voor 1994 en 1995 zijn dus fictief en berekend op basis van de verhouding voor de jaren 1996 en 1997 tussen de populaties met aanwezigheid van 1 maand en 3 maanden. Deze verhouding bleef ongewijzigd in beide jaren (42 %) zowel voor mannen, voor vrouwen als voor het totaal. Van de gekende populatie met een duurtijd van 3 maanden in de jaren 1994 en 1995 werd dus 42 % fictief beschouwd als intreders. Over andere jaren zijn er geen gegevens beschikbaar.

Er is een groot verschil vastgesteld naargelang van het bestudeerde jaar en naargelang van het geslacht.

Periode 1994-1995: mannen werken relatief minder lang deeltijds dan vrouwen

Het grootste deel van de mannen (64 à 66 %) werkte in de periode 1994-1995 2 jaar of minder deeltijds. Bij de vrouwen werkte het grootste deel (58 % à 59 %) al langer dan 2 jaar deeltijds. Bij de mannen zijn er proportioneel meer beginners dan bij de vrouwen: 6 à 8 % bij de mannen in 1994 en maar 3 à 4 % bij de vrouwen. De deeltijdse baan bij de mannen is evenwel van kortere duur dan bij de vrouwen. Slechts 10 % van de mannen werkte meer dan 5 jaar deeltijds tegen 22 à 25 % van de vrouwen.

Grafiek 18
 Evolutie aanwezigheid korte duur (-1 jaar) in statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten (in % van totaal per geslacht) - 1994-1997

Periode 1996-1997: nieuw uitkeringsstatuut wist verschil tussen mannen en vrouwen weg

Vanaf 1996 wordt het verschil tussen mannen en vrouwen zeer gering. Enkel het aandeel van de beginners springt nog wat uit de band. Dat bedraagt 6 % bij de vrouwen tegen 10 % bij de mannen. In 1997 is de structuur van de deeltijdse arbeidsduur voor beide geslachten nagenoeg gelijk: 10 % intreders, 54 à 55 % die minder dan 1 jaar en 45 à 46 % die meer dan 1 jaar deeltijds werken.

Door de hervorming van het statuut verloren vooral werknemers die reeds lang deeltijds werkten hun uitkering ten voordele van hen die maar kort deeltijds werkten. Deze laatsten hebben nog een relatief hoge theoretische uitkering zodat het mechanisme van de inkomensgarantie-uitkering in hun voordeel werkt. Vooral de samenwonende en in mindere mate de alleenwonende werknemers riskeren door de degressiviteit van hun uitkeringen na verloop van tijd het recht op de inkomensgarantie-uitkering te verliezen. Voor deze categorieën wordt het bijgevolg ook moeilijker de werkelijke duur van de deeltijdse arbeid na te gaan, omdat de deeltijdse arbeid niet per se wordt stopgezet bij het verlies van de inkomensgarantie-uitkering. Het gevolg is dat in de cijfers gebaseerd op uitkeringsgerechtigden een relatief groter aantal beginners in een deeltijdse baan voorkomen.

Statuut vrijwillig deeltijds

Tabel 9
 Aantal betalingen volgens duur van de aanwezigheid in statuut vrijwillig deeltijds - in % van totaal - 1994--1997

Jaar	Mannen					Totaal
	Beginners (1 m)	> 1 m < 1 j	1 j < 2 j	2 j < 5 j	5 j en +	
1994	6	38	20	29	7	100
1995	7	38	19	26	9	100
1996	7	43	21	22	8	100
1997	7	39	22	23	9	100
Vrouwen						
1994	3	22	17	35	22	100
1995	4	24	16	30	27	100
1996	5	19	22	31	23	100
1997	5	27	19	28	21	100
Totaal						
1994	3	24	17	35	21	100
1995	4	25	17	29	25	100
1996	5	30	19	27	19	100
1997	5	28	20	28	19	100

Opmerking:
 Als beginners worden beschouwd de werklozen die voor de eerste keer vergoed worden in het statuut (duurtijd 1 maand). Dit gegeven was niet gekend voor de jaren 1994 en 1995. De waarden in de tabel voor 1994 en 1995 zijn dus fictief en berekend op basis van de verhouding voor de jaren 1996 en 1997 tussen de populaties met aanwezigheid van 1 maand en 3 maanden. Deze verhouding bleef nagenoeg ongewijzigd in beide jaren (38 à 39 % voor 1996 en 40 % voor 1997). Van de gekende populatie bij de mannen met een duurtijd van 3 maanden in de jaren 1994 en 1995 werd 39 % fictief beschouwd als beginners, bij de vrouwen 39,7 % en voor het totaal 39,6 %. Voor de andere jaren zijn geen gegevens beschikbaar.

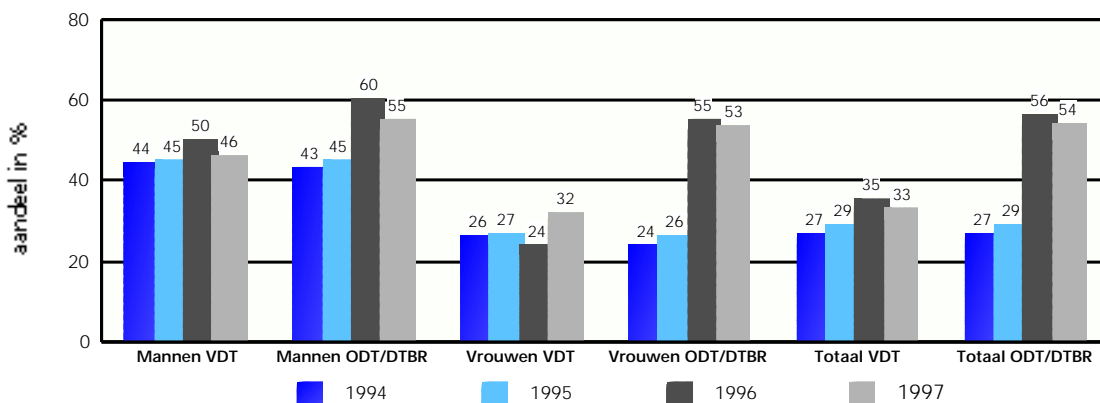
Het loont niet de moeite lang stil te staan bij de duur van aanwezigheid in het statuut vrijwillig deeltijds. In feite komen de waarden voor aanwezigheid in het statuut ongeveer overeen met de duur van werkloosheid. Dit is ook begrijpelijk. Eenmaal in het statuut vrijwillig deeltijds is het moeilijk tijdens werkloosheid over te gaan naar een ander statuut. Vandaar dat we verwijzen naar de besluiten inzake werkloosheidsduur.

Vergelijking tussen beide statuten

Men bemerkt dat er in de periode 1994 en 1995 weinig verschil is tussen beide statuten. In beide statuten bevond 43 à 45 % van de mannen zich minder dan 1 jaar in het statuut (som beginners en duur >1m < 1 j - zie grafiek 19 blz 10). Bij de vrouwen ligt dit aandeel in beide statuten 20 procentpunt lager: 25 tot 28 %. En voor mannen en vrouwen samen is dit aandeel 27 tot 29 %. In 1997 is er in statuut vrijwillig deeltijds bij de vrouwen evenwel een aangroei van de kortdurige aanwezigheid tot 32 %, zonder dat die het percentage van 46 % bij de mannen kan benaderen.

Vergeleken met het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten is deze aangroei trouwens eerder gering. Daar verdubbelt de aanwezigheid van korte duur globaal namelijk van 27 % tot 54 %. Bij de mannen stijgt de aanwezigheid van korte duur van 43 % tot 55 % en bij de vrouwen zelfs van 24 % naar 54 %. Door de enorme stijging bij de vrouwen zijn er sinds 1997 proportioneel evenveel mannen als vrouwen voor een korte duur van minder dan 1 jaar in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten.

Grafiek 19
Aanwezigheid korte duur (-1 jaar) volgens statuut in % van totaal per geslacht - 1994-1997

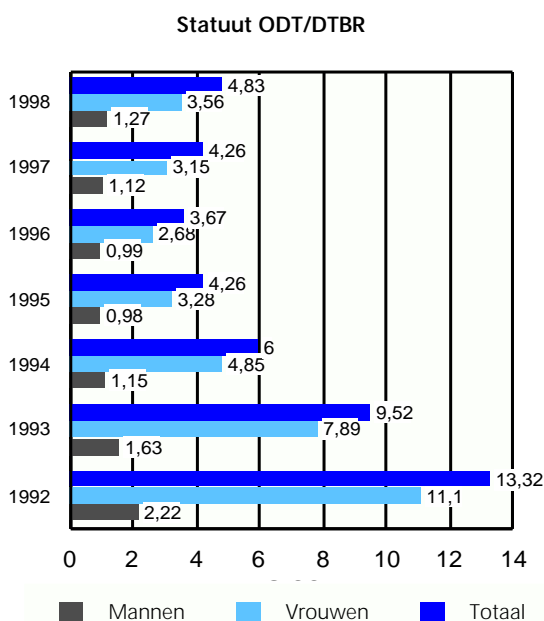
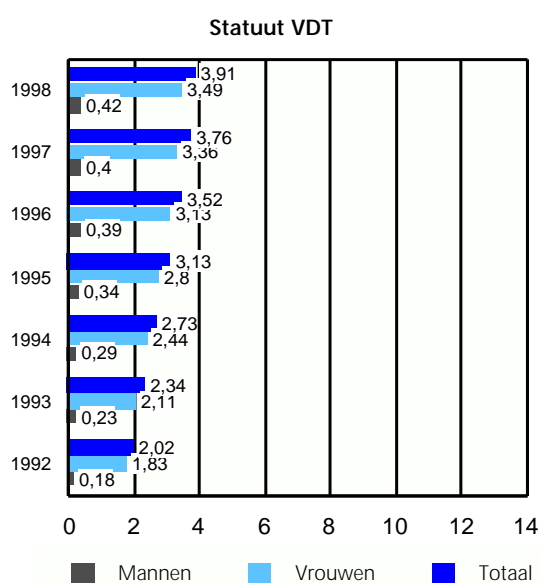
VDT = vrijwillig deeltijds; ODT/DTBR = onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

XI. Evolutie van de jaarlijkse uitgaven en de vergoede dagen

Stijgende uitgaven in statuut vrijwillig deeltijds en besparingen in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

Grafiek 20

Evolutie van de uitgaven volgens geslacht en statuut in miljard BEF - 1992-1998

VDT = vrijwillig deeltijds; ODT/DTBR = onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

De uitgaven voor het statuut vrijwillig deeltijds stegen gestaag van 2,017 miljard BEF in 1992 tot 3,908 miljard in 1998. Dit is een stijging van 94 % op 6 jaar of gemiddeld 15,5 % per jaar. De stijging van de uitgaven bij de mannen is groter dan bij de vrouwen: 129 % tegen 90 %. Wij herinneren er evenwel aan dat de vrouwen rond 90 % van de populatie vrijwillig deeltijds voor hun rekening nemen.

Door de invoering van het nieuwe statuut deeltijds met behoud van rechten verminderden de uitgaven voor dit statuut gestaag van 13,318 miljard BEF in 1992 naar 4,832 miljard BEF in 1998. Dit is een daling met 64 %. Als men de telkenjare geïndexeerde uitgaven van 1992 vergelijkt met de effectieve uitgaven elk jaar daarna levert dat op 6 jaar de aanzienlijke besparing op van 52,4 miljard BEF. In vergelijking met de vrouwen is het uitgavenniveau bij de mannen minder gedaald: -42,5 % tegen -68 %.

Aandeel van werknemers met gezinslast groeit in het statuut vrijwillig deeltijds

De grootste stijgingen in statuut vrijwillig deeltijds doen zich voor bij de categorieën A van werknemers met gezinslast en N van alleenwonende werknemers met respectievelijk 137 en 138 %. De uitgaven voor categorie B van samenwonende werknemers stegen met 72,5 %.

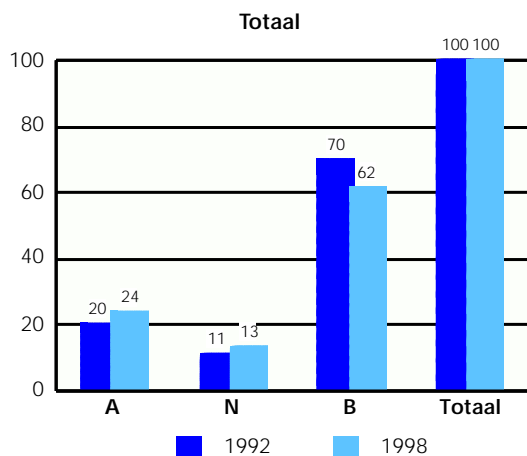
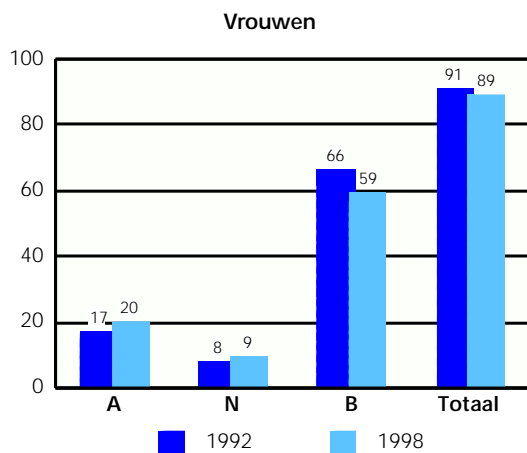
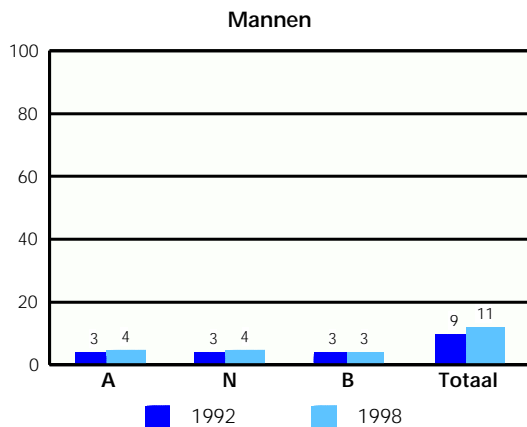
De verschuivingen in de uitgaven volgens gezinstoestand zijn bij het statuut vrijwillig deeltijds beperkt in vergelijking met het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten.

In het statuut vrijwillig deeltijds doet zich een verschuiving voor naar meer uitgaven voor werknemers met gezinslast A (van 20 % in 1992 tot 24 % in 1998) en voor alleenwonenden N (van 11 % naar 13 %). Dit is een fenomeen dat zich in de gehele werklozenpopulatie voordoet.

Tegelijkertijd verminderden de uitgaven voor samenwonende werknemers B van 70 % in 1992 tot 62 % in 1998. De verhouding tussen uitgaven voor mannen en voor vrouwen wijzigt ook slechts in zeer geringe mate. In 1992 bedroegen de uitgaven voor mannen 9 % en in 1998 11 % van de totale uitgaven (zie grafiek 21). Dat verschilt weinig van hun aandeel in het aantal betalingen van respectievelijk 8 % en 10 %.

Grafiek 21

Uitgaven volgens geslacht en gezinstoestand in % algemeen totaal - vergelijking 1992-1998 - statuut vrijwillig deeltijds

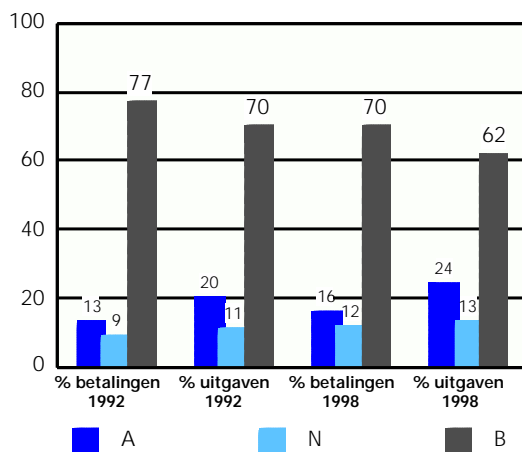

A = werknemer met gezinslast; N = alleenwonende werknemer; B = samenwonende werknemer

Vergeleken met hun aandeel in het aantal betalingen zijn de samenwonende werknemers B ondervertegenwoordigd in de uitgaven (zie grafiek 22). Dit blijkt zowel in 1992 als in 1998. Met 77 % van de betalingen namen zij in 1992 slechts 70 % van de uitgaven voor het statuut vrijwillig deeltijds voor hun rekening. In 1998 namen zij met 70 % van de betalingen 62 % voor hun rekening. De werknemers met gezinslast en de alleenwonenden nemen in vergelijking met hun aantal een grotere hap in de uitgaven. Vooral de werknemers met gezinslast, met in 1992 en 1998 respectievelijk 13 en 16 % van de betalingen, namen proportioneel meer uitgaven voor hun rekening met respectievelijk 20 en 24 %.

Grafiek 22

Vergelijking betalingen en uitgaven 1992-1998 volgens gezinstoestand in % - statuut vrijwillig deeltijds

Onevenredig hoog aandeel van werknemers met gezinslast in de uitgaven bij statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

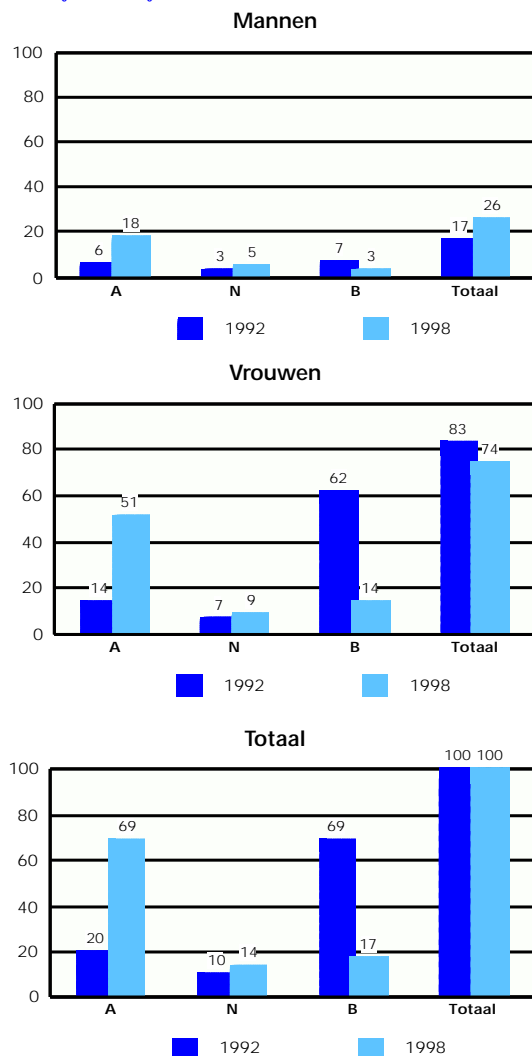
Ondanks de globale daling van de uitgaven namen de uitgaven voor categorie A (werknemers met gezinslast of gezinshoofden) nog toe met 26 %. Dat wijst op hun bevoordeligd statuut in verband met de toekenning van de inkomensgarantie-uitkering. De besparingen gebeurden dus ten koste van de andere twee categorieën, de alleenwonenden N en vooral de samenwonende werknemers B. De uitgaven voor deze categorieën daalden respectievelijk met 50 en 90 %.

De verhoudingen tussen de categorieën A en B werden in 1998 op hun kop gezet vergeleken met 1992. In 1992 namen de uitgaven voor samenwonende werknemers B een prominente plaats in met 69 % van het totaal. In 1998 werd die plaats ingenomen door de werknemers met gezinslast A, eveneens met 69 %. Deze categorie nam in 1992 slechts 20 % van de uitgaven voor haar rekening, een positie die in 1998 werd ingenomen door categorie B met 17 %. Het aandeel van de uitgaven voor alleenwonenden nam ook toe van 10 tot 14 %.

De vrouwen nemen 74 % van de uitgaven voor hun rekening in 1998 (zie grafiek 23). In 1992 bedroeg hun aandeel evenwel nog 83 %. Dat het aandeel van de mannen in de uitgaven stijgt van 17 % in 1992 tot 26 % in 1998, spruit grotendeels voort uit de stijging van de uitgaven voor mannelijke werknemers met gezinslast A. De mannen zijn in vergelijking met hun aandeel in het aantal betalingen (17 % in 1992 en 24 % in 1998) oververtegenwoordigd in de uitgaven. Dit was bijna niet het geval in het statuut vrijwillig deeltijds. Het verschil verkleint evenwel. Het bedroeg 4 procentpunten in 1992 en nog 2 procentpunten in 1998. Het aandeel van mannen en vrouwen komt dus meer in overeenstemming met hun aandeel in de betalingen.

Grafiek 23

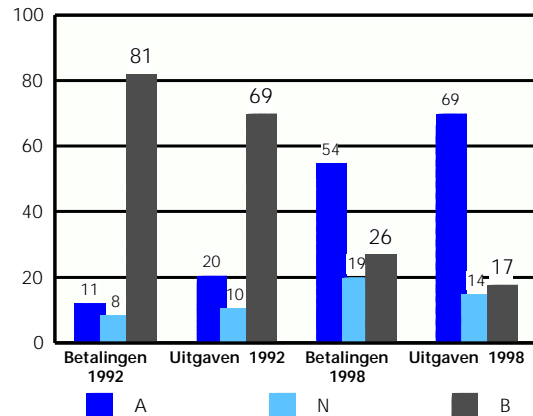
Uitgaven volgens geslacht en gezinstoestand in % algemeen totaal - vergelijking 1992-1998 - statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

A = werknemer met gezinslast; N = alleenwonende werknemer; B = samenwonende werknemer

Grafiek 24

Vergelijking betalingen en uitgaven 1992-1998 volgens gezinstoestand in % - statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

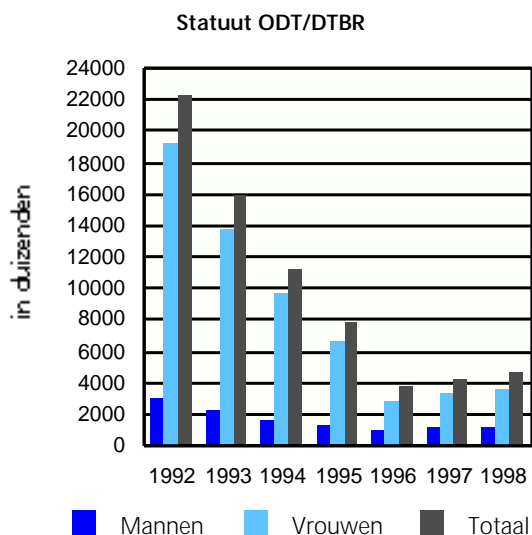
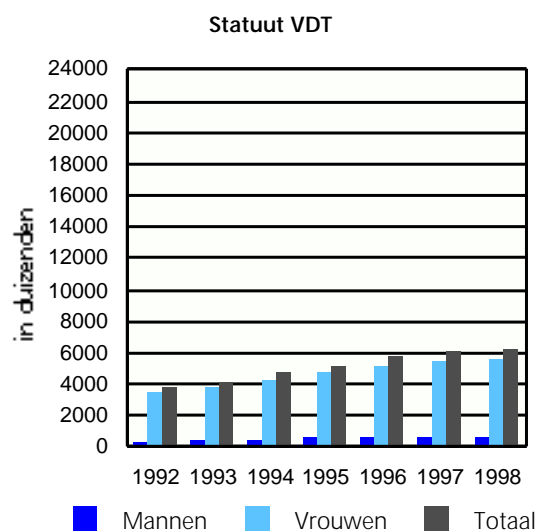
In 1992 namen de 11 % werknemers met gezinslast A 20 % van de uitgaven voor hun rekening, de 81 % samenwonende werknemers B 69 % en de 8 % alleenwonenden N 10 %. Werknemers met gezinslast en in mindere mate alleenwonenden waren dus oververtegenwoordigd in de uitgaven vergeleken met hun aandeel in het aantal betalingen.

In 1998 is er een ommezwaai in de situatie en namen de 54 % werknemers met gezinslast A 69 % van de uitgaven voor hun rekening; de 19 % alleenwonenden N 14 % en de 24 % samenwonende werknemers B slechts 17 %. De categorieën alleenwonende en samenwonende werknemers zijn dus in 1998 ondervertegenwoordigd in de uitgaven. De werknemers met gezinslast trekken het laken volledig naar zich toe. Zij worden niet alleen de talrijkste groep uitkeringsstrekkers maar weten ook nog een proportioneel groter deel van de uitgaven te verkrijgen.

Vergoede dagen

Grafiek 25

Evolutie van het aantal vergoede dagen volgens statuut (in duizenden) - 1992-1998

Statuut vrijwillig deeltijds

Het aantal vergoede dagen evolueert op jaarbasis van 3 656 000 dagen in 1992 tot 6 129 000 dagen in 1998 of van een gemiddelde van 304 666 dagen per maand tot 510 750 dagen.

Het gemiddeld wekelijks uurrooster in statuut vrijwillig deeltijds neemt lichtjes toe

Aan de hand van het gemiddeld aantal dagen per betaling per maand kan men bij benadering het gemiddeld uurrooster in een vrijwillig deeltijdse baan berekenen. Het gemiddeld aantal dagen per betaling per maand neemt in de loop van de jaren lichtjes toe van 17,6 dagen per maand in 1992 tot 18,9 dagen in 1998. Aangezien één daguitkering wordt betaald voor bij benadering 6 uren arbeid¹ kan men ook bij benadering de gemiddelde wekelijkse uurrooster in het vrijwillig deeltijds regime afleiden door de formule: gemiddeld aantal dagen per maand $\times 6 \times 3/13^2$. De gemiddelde uurroosters variëren dan van 24,3 uren per week in 1992 tot 26,1 uren in 1998. De gemiddelde uurrooster in een statuut vrijwillig deeltijds ligt, althans volgens deze berekening, ruim hoger dan de gemiddelde uurrooster voor alle deeltijdse betrekkingen die volgens het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid 21,6 uren bedroeg in 1997³.

¹ Aantal halve dagen van uitkering = $Q/S \times 12$, waarbij Q het aantal uren is in de deeltijdse betrekking en S het aantal uren in een gelijkaardige voltijdse betrekking in het bedrijf; afronding tot eenheid lager of hoger naargelang $< \text{dan } 0,5$ of $> \text{dan } 0,49$. Het aantal halve dagen wordt door de uitbetalingsinstelling bij indiening van de betalingen herleid tot een aantal hele dagen.

² Het aantal uren op maandbasis wordt vermenigvuldigd met $3/13$ om het aantal uren op weekbasis te bekomen, aangezien er zich 13 weken bevinden in 3 opeenvolgende kalendermaanden.

³ Bron Europese Commissie, aangehaald in "Federaal Tewerkstellingsbeleid, Statistieken", mei 1999.

Minimum moeten vanaf 1996 minstens 12 uren of 1/3de van een voltijdse betrekking gewerkt worden om in aanmerking te komen voor werkloosheidsuitkeringen in het statuut vrijwillig deeltijds. Tevoren moest men minstens halftijds gewerkt hebben. Blijkbaar heeft de maatregel om ook deeltijdse banen met lagere uurroosters in aanmerking te nemen tot op heden geen merkbare invloed op de gemiddelde arbeidsduur. Integendeel, deze lijkt nog iets te verhogen voor het statuut vrijwillig deeltijds. Dit kan er ook op wijzen dat in het geheel van vrijwillig deeltijdse arbeid lage uurroosters niet talrijk voorkomen.

Statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

Het aantal vergoede dagen evolueert van 22 102 000 in 1992 tot 4 594 000 in 1998 met een dieptepunt in 1996 van 3 689 000. De daling van het aantal vergoede dagen loopt parallel met de daling van het aantal betalingen (ongeveer -80 %), die het gevolg is van de invoering van het nieuwe statuut deeltijds met behoud van rechten en de uitdoving van het oude statuut onvrijwillig deeltijds.

De invoering van het nieuwe statuut ging gepaard met een andere berekeningswijze van de bijkomende uitkering, inkomensgarantiegarantie-uitkering genaamd. Deze wordt op maandbasis toegekend en niet op basis van een aantal te vergoeden dagen.

Om deze reden is het niet mogelijk aan de hand van het aantal vergoede dagen een gemiddelde wekelijkse uurrooster af te leiden zoals dit wel kan is met het statuut vrijwillig deeltijds.

XII. Gemiddelde uitkeringen

Gemiddelde daguitkering statuut vrijwillig deeltijds

Tabel 10

Evolutie gemiddelde daguitkering (uitgaven/aantal vergoede dagen) - statuut vrijwillig deeltijds - 1992-1998

Mannen							
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
A	801	845	862	897	915	895	901
N	648	679	684	680	681	683	690
B	571	583	585	593	589	581	600
Totaal	662	685	686	698	704	705	722
Vrouwen							
A	785	824	835	848	860	857	870
N	615	640	647	659	669	661	674
B	499	525	533	559	566	567	576
Totaal	543	571	581	605	616	618	629
Totaal							
A	787	828	839	855	869	863	874
N	623	650	657	665	673	668	679
B	501	528	536	561	567	567	577
Totaal	552	581	590	614	624	626	638

De gemiddelde uitkering per vergoede dag (uitgaven / aantal vergoede dagen) steeg met 16 % tussen 1992 en 1998 van 552 BEF tot 638 BEF¹. Er vonden indexeringen plaats in november 1992, juli 1993, december 1994, mei 1996 en oktober 1997. De index van consumptieprijzen steeg in de periode van 1992 tot en met 1998 met 11,77 %. De reële stijging van de gemiddelde daguitkering bedraagt dus iets meer dan 4 % in de onderzochte periode.

De gemiddelde daguitkering van de mannen ligt in 1998 gemiddeld 15 % hoger dan die van de vrouwen. In 1992 was het verschil nog 22 %. Vanaf 1996 treedt er evenwel een stagnatie op in de dichting van de kloof. Deze kloof is niet alleen toe te schrijven aan de lagere lonen voor vrouwen maar ook aan de oververtegenwoordiging van vrouwen in de gezinscategorie van de samenwonende werknemers B die de grootste degressiviteit kent in functie van de duur van de werkloosheid.

Zoals men kan zien in grafiek 26 is het patroon van de evolutie van de gemiddelde daguitkering voor de totale populatie min of meer gelijklopend aan die voor de vrouwen. Dat komt uiteraard door het dominant aanwezig zijn van de vrouwen in het statuut vrijwillig deeltijds. De hoogste stijging in de globale gemiddelde daguitkering deed zich voor bij de samenwonende werknemers B

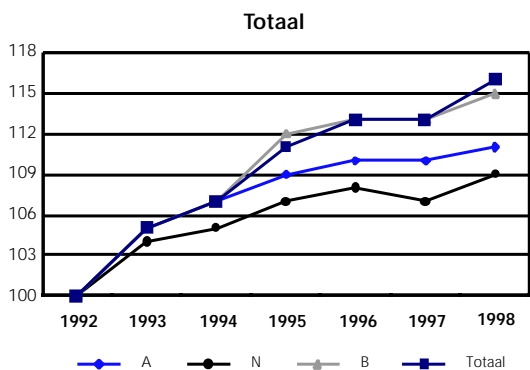
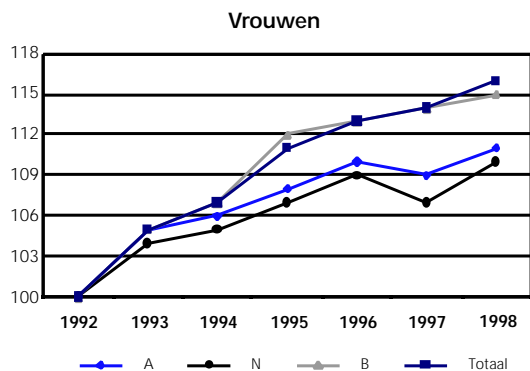
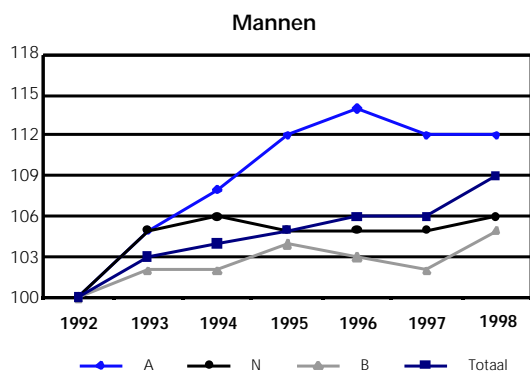
(+15 %). Bij de werknemers met gezinslast A was de stijging 11 % en bij de alleenwonenden N bleef de stijging beperkt tot 9 %. Dit was in beide gevallen niet voldoende om de stijging van de index van consumptieprijzen te compenseren.

Bij de mannen is het patroon van de evolutie verschillend. Daar doet zich de grootste stijging voor bij de werknemers met gezinslast A (+13 tot +14 %). De groei van de gemiddelde daguitkering voor de alleenwonende werknemers N en de samenwonende werknemers B is heel wat lager en beperkt zich tot respectievelijk 7 en 5 %, wat in feite een reële achteruitgang betekent rekening gehouden met de stijging van de index van consumptiegoederen.

¹ Ter vergelijking: de gemiddelde daguitkering in 1998 na voltijdse tewerkstelling bedroeg 993 BEF; jaarverslag RVA 1998, p. 66

A = werknemer met gezinslast; N = alleenwonende werknemer; B = samenwonende werknemer

Grafiek 26
 Evolutie gemiddelde daguitkering volgens geslacht in
 statuut vrijwillig deeltijds - 1992 = 100 - 1992-1998

A = werknemer met gezinslast; N = alleenwonende werknemer; B = samenwonende werknemer

Gemiddelde maanduitkering in statuut onvrijwillig deeltijds/ deeltijds met behoud van rechten

Het heeft minder zin de evolutie van de gemiddelde daguitkering zoals bij het statuut vrijwillig deeltijds ook te bestuderen voor het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten, omdat in dit statuut de inkomensgarantie-uitkering berekend wordt op maandbasis en niet per vergoede dag. Voor het statuut deeltijds met behoud van rechten berekenen we daarom het gemiddeld maandbedrag per betaling (uitgaven/aantal betalingen of fysieke eenheden).

Globaal steeg de gemiddelde maanduitkering van 7 756 BEF tot 12 968 BEF of een stijging met 67 %. De stijging is vooral het gevolg van de toename van de werknemers met gezinslast A en van deeltijdse werknemers in de eerste vergoedingsperiode. Beide fenomenen hebben alles te maken met de vervanging van het uitkeringsstelsel. De werknemers met gezinslast A hebben een gemiddelde maanduitkering die dubbel zo groot is als bijvoorbeeld de samenwonende werknemers B. En de deeltijdse werknemers die als niet-gezinshoofd in hun eerste vergoedingsperiode zijn hebben ook meer kans op een (hogere) inkomensgarantie-uitkering.

Tabel 11

Evolutie van de gemiddelde maanduitkering in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten - 1992-1998

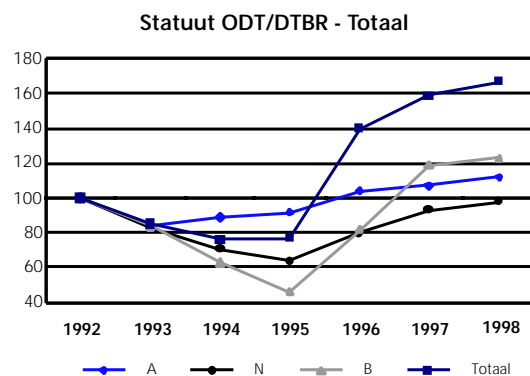
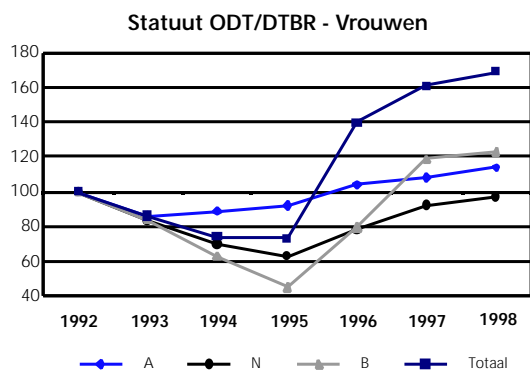
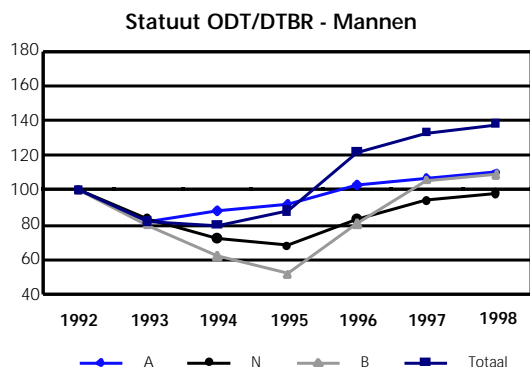
Mannen							
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
A	16 492	13 474	14 519	15 129	17 048	17 630	18 178
N	10 803	8 928	7 783	7 357	8 993	10 102	10 600
B	7 992	6 368	4 939	4 177	6 489	8 462	8 748
Totaal	10 503	8 561	8 352	9 230	12 847	13 955	14 507
Vrouwen							
A	13 927	11 935	12 454	12 849	14 536	15 016	15 848
N	9 672	7 981	6 782	6 058	7 581	8 936	9 419
B	6 515	5 485	4 124	2 959	5 230	7 776	8 044
Totaal	7 371	6 313	5 469	5 366	10 294	11 838	12 493
Totaal							
A	14 631	12 348	12 979	13 406	15 146	15 638	16 411
N	9 986	8 247	7 057	6 424	8 030	9 304	9 806
B	6 646	5 569	4 197	3 065	5 419	7 885	8 154
Totaal	7 756	6 611	5 857	5 937	10 880	12 328	12 968

Zoals men kan bemerken aan de grafiek 27 is dus vooral de globale gemiddelde maanduitkering als gevolg daarvan gestegen. Elk afzonderlijk kennen de gemiddelde maanduitkeringen van de diverse gezinstoestanden daarentegen een meer normale evolutie. Wel is het zo dat de gemiddelde maanduitkering voor samenwonende werknemers B in 1995 eerst daalt tot een niveau van 43 % van dat van 1992 om dan vervolgens - en dan vooral bij de vrouwen - een steile klim te beginnen en in 1998 te eindigen op een niveau van 123 % van dat van 1992. Dit is te wijten aan de afbouw van het statuut onvrijwillig deeltijds tot 1995. Het aantal vergoede dagen per maand werd systematisch verminderd en tenslotte verloor men zijn uitkering in dit stelsel vanaf 1996 definitief. Vanaf 1996 zijn het praktisch enkel nog de samenwonende werknemers B in de eerste vergoedingsperiode aan 55 % van het begrens brutoloon die nog een inkomensgarantie-uitkering ontvangen. Hun niveau ligt in 1998 evenwel nog 17 % lager dan dat van de alleenwonenden N en de helft lager dan van de werknemers met gezinslast A ondanks het feit dat zij de grootste stijging laten noteren.

De werknemers met gezinslast A zien hun gemiddelde maanduitkering slechts stijgen met 12 %, net genoeg om de stijging van de prijzen (prijsindex van consumptiegoederen +11,77 %) te compenseren. De alleenwonenden N halen in 1998 nauwelijks hun niveau van 1992. De koopkracht van de inkomensgarantie-uitkering gaat er dus in feite reëel op achteruit met meer dan 11 % als men de stijgende consumptieprijzen in rekening brengt.

A = werknemer met gezinslast; N = alleenwonende werknemer; B = samenwonende werknemer

Grafiek 27
 Evolutie gemiddelde maanduitkering volgens geslacht in statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten - 1992 = 100 - 1992-1998

In 1992 hadden mannen een uitkering die gemiddeld per maand 42 % hoger lag dan bij de vrouwen. Dit had niet alleen te maken met het feit dat vrouwen over het algemeen werkten in functies en bedrijfstakken met lagere lonen, maar ook met het overwicht van samenwonende vrouwen waarvan de uitkering onderhevig is aan een sterke degressiviteit in functie van de duur. Deze kloof was aanzienlijk groter dan bij het statuut vrijwillig deeltijds, waar ze toen maar 24 % bedroeg. Ze verbreedde zich nadien nog tot maar liefst 72 % in 1995. Pas vanaf 1996 door de invoering van het nieuwe uitkeringsstelsel met de inkomensgarantie-uitkering werd ze herleid tot 24 % om in 1998 nog 16 % te bedragen. Dit laatste percentage benadert dat van het statuut vrijwillig deeltijds waar de kloof tussen de geslachten in 1998 ook nog 15 % bedroeg.

A = werknemer met gezinslast; N = alleenwonende werknemer; B = samenwonende werknemer
 ODT/DTBR = onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten

XIII. De bewegingen tussen deeltijdse arbeid en andere vormen van werkloosheid: van 1992 tot 1997

Bewegingen tussen statuten onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten en uitkeringsgerechtigde volledig werkloze die werkzoekend is

Zowat 98 % van alle stromen met betrekking tot het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten heeft hierop betrekking. De uitkeringsgerechtigde volledig werkloze die werkzoekend is kan deeltijds gaan werken en dit combineren met een uitkering in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten. Of hij kan ontslagen worden in deze deeltijdse betrekking en terug uitkeringen als volledig werkloze genieten. De overige 2 % van de wijzigingen betreffen ten andere ook verschuivingen naar volledige werkloosheid maar dan zonder de verplichting zich als werkzoekende in te schrijven, bijvoorbeeld wegens familiale of sociale moeilijkheden of omdat men de leeftijd van 50 jaar heeft bereikt.

Tabel 12

Bewegingen tussen statuten onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten en volledige werkloosheid (werkzoekend) - periode 1992-1997

Van statuut ODT/DTBR naar VW			
Jaar	Mannen	Vrouwen	Totaal
1992	4 884	25 428	30 312
1993	4 120	19 745	23 865
1994	3 229	12 272	15 501
1995	3 391	11 584	14 975
1996	4 092	11 131	15 223
1997	3 800	10 368	14 168
Totaal 1992-1997	23 516	90 528	114 044

Van statuut VW naar ODT/DTBR			
Jaar	Mannen	Vrouwen	Totaal
1992	5 165	26 243	31 408
1993	4 008	15 766	19 774
1994	3 761	10 979	14 740
1995	3 431	9 635	13 066
1996	5 320	13 423	18 743
1997	5 414	14 638	20 052
Totaal 1992-1997	27 099	90 684	117 783

Jaar	Netto in ODT/DTBR		
	Mannen	Vrouwen	Totaal
1992	281	815	1 096
1993	-112	-3 979	-4 091
1994	532	-1 293	-761
1995	40	-1 949	-1 909
1996	1 228	2 292	3 520
1997	1 614	4 270	5 884
Totaal 1992-1997	3 583	156	3 739

De instroom vanuit de populatie volledig werklozen die werkzoekend zijn bedraagt op 6 jaar tijd 117 783 gevallen. De uitstroom naar volledige werkloosheid bedraagt iets minder, nl. 114 044 gevallen. Dat deze bewegingen zo talrijk zijn kan wijzen op een snelle rotatie van arbeidskrachten bij deeltijdse arbeid of op het vluchtig karakter van deeltijdse banen.

Een andere mogelijkheid is dat deeltijdse arbeid afgelost wordt met periodes van volledige werkloosheid. Dat is met name het geval voor de deeltijdse tijdelijke leerkrachten die in de zomervakantie volledig werkloos worden en in september en oktober het werk hervatten (zie grafiek 28). Men noteert een aanzienlijke netto uitstroom naar volledige werkloosheid in juli en augustus van de jaren 1992 en 1993. Toen bedroeg die ook 30 à 32 % van de totale uitstroom op jaarbasis. In de jaren die daarop volgden verminderde het gewicht van deze uitstroom naar volledige werkloosheid in juli en augustus.

In de maanden september en oktober volgde er dan als tegengewicht een netto instroom in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten. Aanvankelijk was die niet zo groot als de netto uitstroom in juli en augustus, maar vanaf 1996 kwam hierin een kentering en werd de netto-instroom in september-oktober groter dan de netto-uitstroom in juli-augustus.

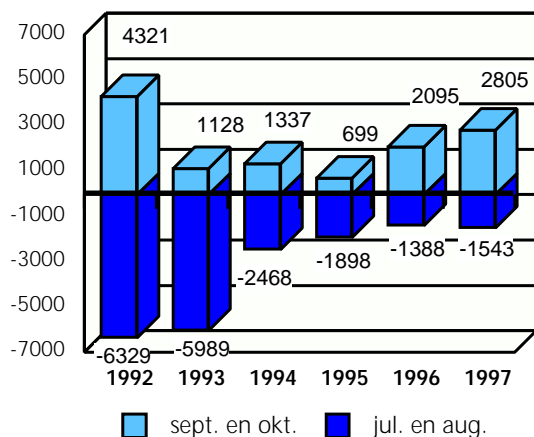
De vrouwen zijn het talrijkst aanwezig in deze bewegingen met 77 % van de instroom en 79 % van de uitstroom.

De netto-instroom (= instroom - uitstroom) bedraagt op 6 jaar tijd 3 739 gevallen (tabel 12) en is in hoofdzaak toe te schrijven aan mannen. Aanvankelijk was er in de periode 1993-1995 evenwel een netto-uitstroom. Pas vanaf 1996 komt er een forse netto-instroom op gang die de netto-uitstroom in de vorige jaren wist te compenseren.

ODT/DTBR = onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten; VW = volledig werkloze (werkzoekend)

Grafiek 28

Evolutie netto-beweging tussen statuten onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten en volledige werkloosheid in juli-augustus en in september-oktober - 1992-1997

Bewegingen met betrekking tot het statuut vrijwillig deeltijds

Voor de vrijwillig deeltijdse werknemers is er geen apart statuut voorzien indien het werk hervat wordt in een andere deeltijdse betrekking met minder uren dan de betrekking die men voorheen bekleedde. Men blijft in hetzelfde uitkeringsstatuut vrijwillig deeltijds. De bewegingen in verband met het statuut vrijwillig deeltijds zijn daarom niet zo talrijk als die bij het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten. Eenmaal in dit uitkeringsstatuut is het moeilijk om er tijdens de werkloosheid nog uit te geraken. In de periode 1992-1997 waren er slechts 5 000 personen die dit statuut verlieten en 6 000 die het kwamen vervoegen. Deze bewegingen hebben dus niet dezelfde omvang als bij het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten.

Belangrijk is de vaststelling dat ongeveer 1/3de van de gevallen in november 1999 eigenlijk niet meer werkzoekend is wegens een leeftijd van 50 jaar of meer. Dit gegeven is niet beschikbaar voor de vorige jaren. De cijfers met betrekking tot november 1999 tonen evenwel het belang van dit fenomeen aan binnen het statuut vrijwillig deeltijds. Het aantal mensen binnen het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten dat om redenen van leeftijd niet meer als werkzoekende is ingeschreven is daarentegen onbetekenend.

XIV. Scholingsgraad: situatie juni 1999

Gegevens over de scholingsgraad voor de periode 1992-1998 zijn niet beschikbaar. Vanaf 1999 daarentegen zijn er daarover wel gegevens. We onderzoeken de gegevens van juni 1999.

Onder statuut vrijwillig deeltijds heeft 42 % van de werklozen enkel lager onderwijs genoten. Bij het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten bedraagt het aantal ongeschoolden slechts 28 %. Het is verder opvallend dat in het statuut deeltijds met behoud van rechten bijna evenveel werklozen een diploma hebben van lager (14 %) of hoger (12 %) secundair beroepsonderwijs.

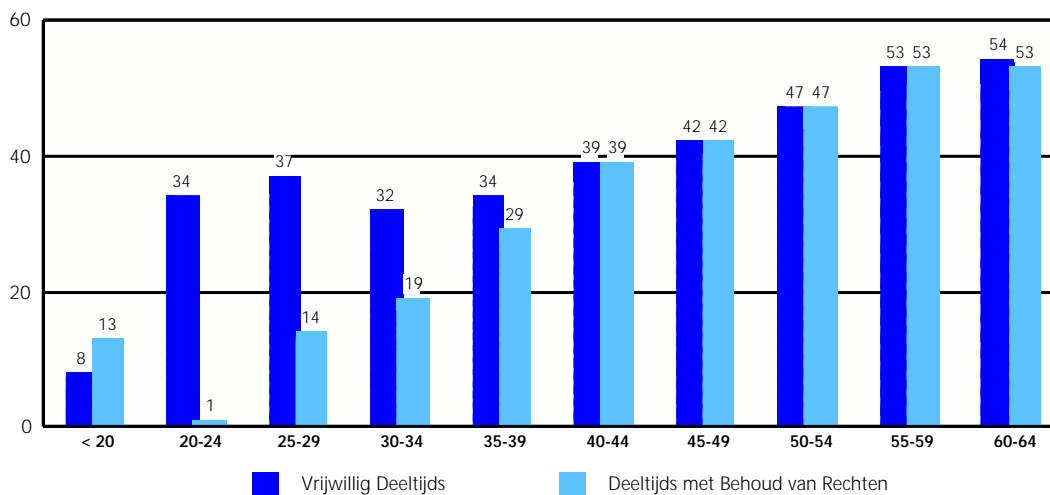
Tabel 13

Aantal betalingen volgens studieniveau en statuut in juni 1999 - in % van totaal per statuut

Studieniveau	Statuut VDT	Statuut DTBR
Onbekend	11	5
Lager	42	28
Leercontracten	1	1
Secundair, lager, beroeps	8	14
Secundair, lager, techn. & kunst	4	7
Secundair, lager, algemeen	5	4
Secundair, lager, andere	0	0
Secundair, hoger, beroeps	6	12
Secundair, hoger, algemeen	3	5
Secundair, hoger, techn. & kunst	5	8
Secundair, hoger, andere	0	0
Hoger, korte type	3	6
Hoger, lange type	0	0
Universitair	1	1
Andere	12	9
Totaal	100	100

Grafiek 29

Percentage laaggeschoolden (lager onderwijs) volgens leeftijdsklasse en statuut - juni 1999

In grafiek 29 kan men bemerken dat vanaf de leeftijds-klasse 40-44 jaar het aandeel van de laaggeschoolden (enkel lager onderwijs) voor beide statuten nagenoeg hetzelfde is. Vanaf 40 jaar zijn 40 % tot 50 % en meer van de mensen in beide statuten laaggeschoold. De verschillen situeren zich voornamelijk in de lagere leeftijds-lassen.

Het statuut deeltijds met behoud van rechten vertoont een patroon van een toenemende aanwezigheid van laaggeschoolden naarmate de leeftijd stijgt. Uitzondering vormt de leeftijdsklasse van minder dan 20 jaar, maar het aantal personen dat zich hierin bevindt is zeer beperkt (96 gevallen).

Bij het statuut vrijwillig deeltijds bevinden er zich nagenoeg evenveel laaggeschoolden in de leeftijdsklasse van 25 tot 29 jaar als in die van 40 tot 44 jaar. Het grote verschil tussen vrijwillig deeltijds en deeltijds met behoud van rechten (gemiddeld 42 % laaggeschoolden bij vrijwillig deeltijds tegen 28 % bij deeltijds met behoud van rechten) is dus te herleiden tot een grotere aanwezigheid van laaggeschoolden in de laagste leeftijdsklassen in het statuut vrijwillig deeltijds.

XV. Belangrijkste besluiten

1. Alhoewel de deeltijdse arbeid is toegenomen is het aantal deeltijdse werknemers die hun deeltijdse baan combineren met een uitkering sedert 1991 fel gedaald van meer dan 200 000 in 1990 tot 30 000 in 1998. Dit was het gevolg van de vervanging van het uitkeringsregime van 'onvrijwillig deeltijds' door dat van 'deeltijds met behoud van rechten'.

Onder het statuut 'vrijwillig deeltijds' bevindt zich een groot aantal werknemers die niet voldeden aan de voorwaarden om uitkeringen als voltijdse werknemer te genieten. Het aantal werklozen in dit statuut nam toe tot bijna 30 000 in 1998.
2. Deeltijdse arbeid is vooral vrouwenarbeid, maar het aandeel van de mannen groeit. In het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten is hun aandeel als gevolg van de wijziging van het uitkeringsregime gestegen van 13 % in 1992 tot 24 % in 1998.
3. Beide statuten komen het meest voor in het Vlaams Gewest. Er is een grote concentratie van het statuut vrijwillig deeltijds in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
4. In beide statuten vormden oorspronkelijk de samenwonende werknemers een grote meerderheid, die vervolgens wel wat afslankte.

Als gevolg van de wijziging in het uitkeringsregime in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten kregen daar de werknemers met gezinslast (gezinshoofden) een overwicht.
5. Het aantal uitkeringsgerechtigden in de leeftijds-klasse van 50 jaar en meer nam in het statuut vrijwillig deeltijds toe en bedroeg in 1998 een derde, bijna evenveel als in de leeftijdsklasse van 25 tot 40 jaar. Het aantal jongeren onder de 25 jaar nam af.

Bij het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten ligt het zwaartepunt met ongeveer 60 % in de middenste leeftijdsklassen tussen 25 en 40 jaar. Ook hier heeft zich evenwel een duidelijke verschuiving voorgedaan van de lagere naar de hogere leeftijdsklassen.
6. Er bevinden zich verhoudingsgewijze meer vreemdelingen in het statuut vrijwillig deeltijds dan in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten. Bij de mannen is in het statuut vrijwillig deeltijds een derde van vreemde nationaliteit.
7. Beide statuten vindt men vooral in de dienstensector, waar deeltijdse arbeid ingeburgerd is. Binnen de dienstensector zijn het vooral de commerciële diensten die het voortouw nemen in het organiseren van deeltijdse arbeid.
8. Onder invloed van de wijziging in het uitkeringsstelsel kwam in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten de kortdurige werkloosheid van minder dan 1 jaar op hetzelfde niveau als in het statuut vrijwillig deeltijds (rond 30 %).

De langdurige werkloosheid van 5 jaar en meer blijft belangrijker in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten dan in het statuut vrijwillig deeltijds, ook al deed zich hierin een daling voor door de wijziging in het uitkeringsregime.
9. Vrouwen bevinden zich langer in het statuut vrijwillig deeltijds dan mannen. In 1997 genoot 21 % van de vrouwen reeds 5 jaar of langer uitkeringen op basis van dit statuut, tegen slechts 9 % van de mannen.

Bij het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten zag men oorspronkelijk dezelfde tendenzen. In 1997, na de hervorming van het uitkeringsregime, is er praktisch geen verschil meer tussen de geslachten. Relatief evenveel mannen als vrouwen, nl. 10 %, beginnen een deeltijdse baan. 54 à 55 % van hen werken minder dan één jaar deeltijds en 45 à 46 % meer dan één jaar.
10. De uitgaven in het statuut vrijwillig deeltijds kenden een stijging van 2,017 miljard BEF naar 3,908 miljard BEF (+94 %) van 1992 tot 1998. Door de hervorming van het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten daalden de uitgaven hier van 13,318 miljard BEF in 1992 tot 4,832 miljard BEF in 1998. De gerealiseerde besparingen worden, over 6 jaar gespreid en telkens vergeleken met het uitgavenniveau van 1992, geschat op 52,4 miljard BEF.

In beide statuten nemen de werknemers met gezinslast een groter deel van de uitgaven voor hun rekening dan hun aandeel in de betalingen laat vermoeden. De andere gezinssituaties zijn daarentegen ondervetegenwoordigd in de uitgaven.
11. De gemiddelde daguitkering in het statuut vrijwillig deeltijds steeg in de periode 1992-1998 met 16 % van 552 BEF tot 638 BEF, dat is iets meer dan 4 % stijging in reële termen.

De kloof tussen de gemiddelde daguitkering voor mannen en vrouwen, in 1992 nog 22 %, verminderde tot 15 % in 1998.

In het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten steeg de gemiddelde maanduitkering met 67 % van 7 756 BEF in 1992 tot 12 968 BEF in 1998, vooral onder invloed van een groter aantal gezinshoofden en van uitkeringsgerechtigden in de eerste vergoedingsperiode. In feite is er nauwelijks een stijging in reële termen bij de werknemers met gezinslast en de alleenwonenden gaan er zelfs op achteruit. Enkel de samenwonende werknemers gaan er in reële termen flink op vooruit (+11 %).
12. In de periode 1992-1997 stroomden bijna 118 000 mensen uit de volledige werkloosheid om een deeltijdse job te bekleden met een aanvullende uitkering in het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten. In dezelfde periode werden 114 000 deeltijdse werknemers met een aanvullende uitkering terug volledig werkloos.

Deze hoge cijfers zijn voor een deel te verklaren door de tijdelijke deeltijdse leerkrachten die volledig werkloos worden in de vakantieperiode en daarna in september of oktober de arbeid hervatten.

13. In het statuut vrijwillig deeltijds heeft 42 % van de werklozen enkel lager onderwijs genoten. Het percentage laaggeschoolden bij het statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten bedraagt slechts 28 %. Maar hun aandeel groeit naarmate hun leeftijd hoger is.

Bijlage

Wijzigingen in de reglementering in de periode 1992-1998

De onderzochte periode start in 1992, bij het ontstaan van een op eigen gegevens gebaseerde database in de schoot van de RVA, die mogelijk werd gemaakt door de informatisering van de werkloosheidsverzekering. Deze gegevens zijn gebaseerd op de betalingen verricht aan de werklozen en hebben dus niet meer als oorsprong de gegevens komende van de gewesten op basis van de inschrijving als werkzoekende.

De belangrijkste wijzigingen vanaf 1992 houden verband met de geleidelijke vervanging van het statuut van onvrijwillig deeltijdse werknemer met recht op een aanvullende werkloosheidsuitkering door het statuut van deeltijdse werknemer met behoud van rechten met recht op een inkomensgarantie-uitkering. Daarnaast hebben de wijzigingen betrekking op de verbetering van de statuten deeltijds met behoud van rechten en vrijwillig deeltijds.

1992

- De werknemers met het statuut onvrijwillig deeltijds op 31 mei 1992 zien hun aantal uitkeringen beperkt tot maximum 17 per maand vanaf 1 juni 1992.
- De invoering vanaf 1 september 1992 van een nieuwe vergoedbaarheidsgrens voor het statuut onvrijwillig deeltijds: aanvullende werkloosheidsuitkeringen zijn slechts mogelijk indien de deeltijdse werknemer niet meer verdient dan 87,5 % van het referentemaandloon, tegen voorheen 100 % van het referentemaandloon. Dit laatste is gelijk aan het gemiddeld minimum maandinkomen. Voor deeltijdse werknemers die zich op 31 augustus 1992 reeds in het stelsel van onvrijwillig deeltijds bevonden wordt deze ingangsdatum verschoven naar 1 september 1993.
- De werkgevers moeten vanaf het derde kwartaal van 1992 voor iedere onvrijwillig deeltijdse werknemer die zij in het beschouwde kwartaal tewerkstellen een drie-maandelijke bijdrage aan de RSZ betalen. Deze hoofdelijke bijdrage wordt afgeschaft vanaf de definitieve opheffing van het statuut van onvrijwillig deeltijds op 1 januari 1996.

1993

- Vanaf 1 juni 1993: invoering van het statuut van deeltijdse werknemer met behoud van rechten. Voor de tijdelijke leerkrachten is dit vanaf 1 januari 1994. Om het statuut te verkrijgen dient de arbeidsduur minstens 1/3de van een voltijdse betrekking te bedragen. Verder dient men bij de aanvang van de deeltijdse betrekking aan de toelaatbaarheids- en toekenningsvoorwaarden van een voltijdse werknemer te voldoen en het statuut deeltijds met behoud van rechten aan te vragen binnen de 2 maanden na de aanvang van de deeltijdse betrekking.

Wil men een inkomensgarantie-uitkering tijdens de deeltijdse betrekking genieten, dan moet men voldoende

aan bijkomende voorwaarden. Men dient zich als werkzoekende voor een voltijdse betrekking in te schrijven binnen de 2 maanden na de aanvang van de deeltijdse betrekking. Het loon in de deeltijdse betrekking dient kleiner te zijn dan het gemiddeld minimum maandinkomen, dat als referentemaandloon dient. Het uurrooster mag niet meer bedragen dan 3/4de van een voltijdse betrekking en men dient bij zijn werkgever een aanvraag in te dienen om een vacante voltijdse betrekking in de onderneming te bekomen.

Als men het statuut deeltijds met behoud van rechten heeft bekomen en afziet van de inkomensgarantie-uitkering of er geen recht op heeft en daarna volledig werkloos wordt, behoudt men zijn recht op uitkeringen als voltijdse werknemer. Een terugkeer naar de eerste vergoedingsperiode (uitkering aan 60 of 55 % van het begrensd brutoloon) is mogelijk als men 24 maanden in een arbeidsregeling van minstens 18 uren per week of halftijds heeft gewerkt of 36 maanden in een arbeidsregeling van minstens 12 uren of 1/3de van een voltijdse betrekking. Voor tewerkstelling in wedertewerkstellingsprogramma's gelden periodes van respectievelijk 48 en 72 maanden.

De inkomensgarantie-uitkering is gelijk aan de theoretische maanduitkering bij volledige werkloosheid vermeerderd met een toeslag afhankelijk van de gezinstoestand en verminderd met het nettoloon in de deeltijdse betrekking. De toeslag is gelijk aan 5 122 BEF voor een werknemer met gezinslast, aan 3 068 BEF voor een alleenwonende werknemer en aan 1 040 BEF voor een samenwonende werknemer. De inkomensgarantie-uitkering wordt beperkt tot 2/3de van de theoretische maanduitkering bij volledige werkloosheid. Als ze kleiner is dan de helft van het dagelijks forfaitbedrag wordt ze niet uitbetaald.

- De onvrijwillig deeltijdse werknemer ziet vanaf 1 januari 1993 zijn aantal uitkeringen beperkt tot 15 en vanaf 1 maart 1993 tot 13 dagen per maand.
- Het bedrag van de uitkering van de werknemer met statuut onvrijwillig deeltijds wordt geleidelijk met de volgende percentages verminderd:
 - 10 % vanaf 1 juni 1993
 - 25 % vanaf 1 januari 1994
 - 35 % vanaf 1 juli 1994
 - 45 % vanaf 1 januari 1995
 - 80 % vanaf 1 juli 1995
 - 100 % vanaf 1 januari 1996: opheffing statuut onvrijwillig deeltijds.

1994

Wegens langdurige werkloosheid uitgesloten werknemers met statuut onvrijwillig deeltijds die door deze beslissing automatisch vrijwillig deeltijdse werknemers worden, mogen hun dagen van deeltijdse arbeid gelegen voor de ingangsdatum van de schorsing mee in rekening brengen om hun toelaatbaarheid te bewijzen bij werkloosheid in de vrijwillig deeltijdse betrekking (vanaf 6 juni 1994).

1995

Het statuut deeltijds met behoud van rechten diende oorspronkelijk binnen de 2 maanden na de aanvang van de deeltijdse betrekking te worden aangevraagd, zoniet werd men beschouwd als vrijwillig deeltijds. Deze vereiste vervalt vanaf 19 mei 1995. Regularisatie is mogelijk indien men op het ogenblik van de aanvraag om het statuut te verkrijgen de toelaatbaarheidsvoorwaarden als voltijdse werknemer vervult. De toelaatbaarheidsvoorwaarden zelf worden ook versoepeld door de toekenning van een fictieve uitkering bij de aanvang van de deeltijdse tewerkstelling. Ook de werknemers die op 31 december 1995 het statuut van onvrijwillig deeltijds hadden maar nalieten het statuut deeltijds met behoud van rechten aan te vragen, krijgen van rechtswege het statuut van deeltijds met behoud van rechten.

1996

Het statuut van onvrijwillig deeltijds wordt afgeschaft met ingang van 1 januari.

Het statuut van deeltijds met behoud van rechten wordt verbeterd:

- vanaf 1 januari 1996 mag de inkomensgarantie-uitkering 90 % van de oorspronkelijke volledige werkloosheidsuitkering bedragen in plaats van 2/3de. Dit is gunstig voor de deeltijdse werknemers met weinig uren, zodat hun inkomen (nettoloon en inkomensgarantie-uitkering) hoger ligt dan de volledige werkloosheidsuitkering.
- bij vrijwillige overgang van voltijdse naar deeltijdse arbeid kan men werkloosheidsuitkeringen ontvangen in het voltijdse stelsel indien men ontslagen wordt binnen de 3 jaar na deze vrijwillige overgang.
- werknemers met het statuut van deeltijds met behoud van rechten kunnen niet meer geschorst worden voor langdurige werkloosheid vanaf 1 januari 1996. De periodes van deeltijdse arbeid met behoud van rechten tellen niet meer mee voor de berekening van de werkloosheidsduur indien de uurrooster minstens 1/3de bedraagt van een voltijdse arbeidsregeling. Wanneer de deeltijdse arbeidsregeling met behoud van rechten van gemiddeld minstens 12 uren, of 1/3de van een voltijdse arbeidsregeling, gedurende minstens 36 maanden ononderbroken wordt uitgeoefend, worden ook de werkloosheidsdagen die daaraan voorafgaan niet meer meegeteld als werkloosheidsdagen voor de berekening van de werkloosheidsduur.
- vereenvoudiging en uniformisering van de regels inzake terugkeer naar de eerste vergoedingsperiode van 60 of 55 % als men geen inkomensgarantie-uitkering ontvangt: de terugkeer is mogelijk na een tewerkstelling van 36 maanden in een betrekking in een wedertewerkstellingsprogramma die minstens 12 uren per week of 1/3de van een voltijdse betrekking bedraagt (vanaf 1 juli 1997). Betrekkingen van meer dan 4/5de worden met ingang van 1 oktober 1997 met voltijdse gelijkgesteld voor wat de terugkeer naar de eerste vergoedingsperiode betreft (terugkeer na één jaar tewerkstelling).

Het statuut vrijwillig deeltijds wordt aantrekkelijker gemaakt:

- uitkeringen worden reeds verleend na een uurrooster van 12 uren of 1/3de van een voltijdse betrekking in plaats van voorheen na een halftijdse uurrooster (ingang 1 januari 1996).
- de referentieperiode om de toelaatbaarheid te bewijzen in het statuut vrijwillig deeltijds wordt met 6 maanden verlengd zodat kleinere uurroosters gemakkelijker in aanmerking kunnen komen voor een uitkering.

1997

Verbetering van het statuut deeltijds met behoud van rechten:

- de forfaitaire toeslag voor samenwonende werknemers en alleenwonenden wordt verhoogd (vanaf 1 januari 1997): voor de samenwonende werknemers van 1 061 BEF tot 3 183 BEF en voor alleenwonende werknemers van 3 183 BEF tot 4 245 BEF.
- toekenning van de inkomensgarantie-uitkering aan betrekkingen die niet meer dan 4/5de van een voltijdse betrekking bedragen in plaats van voorheen 3/4de van een voltijdse betrekking (vanaf 1 oktober 1997). Doel is 4/5de betrekkingen met een laag loon als passend te beschouwen indien zij kunnen aangevuld worden met een inkomensgarantie-uitkering.
- werknemers die deeltijds tewerkgesteld worden in een tewerkstellingsplan van de federale overheid (eerste werkervarings-, doorstromings- en herinschakelingscontracten) ontvangen ambtshalve het statuut van deeltijds met behoud van rechten.

Lijst van tabellen

Tabel 1:	aantal overgangen van onvrijwillig deeltijds naar deeltijds met behoud van rechten - 1993-1997	Tabel 8:	aantal betalingen volgens duur van aanwezigheid in statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten - in % van totaal - 1994-1997
Tabel 2:	evolutie van de verhouding tussen de geslachten in % volgens statuut -1992-1998	Tabel 9:	aantal betalingen volgens duur van aanwezigheid in statuut vrijwillig deeltijds - in % van totaal - 1994-1997
Tabel 3:	evolutie van het aantal betalingen volgens gewest en statuut - 1992-1998	Tabel 10:	Tabel 10: evolutie gemiddelde daguitkering statuut vrijwillig deeltijds - 1992-1998
Tabel 4:	aantal betalingen volgens leeftijdsklasse en statuut in % totaal 1992-1998	Tabel 11:	evolutie gemiddelde maanduitkering in statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten - 1992-1998
Tabel 5:	aantal betalingen volgens nationaliteit en statuut in % totaal per statuut - evolutie 1992-1998	Tabel 12:	bewegingen tussen statuten onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten en volledige werkloosheid (werkzoekend) - periode 1992-1997
Tabel 6:	aantal betalingen volgens nijverheidstak in statuut vrijwillig deeltijds - evolutie 1992-1998	Tabel 13:	aantal betalingen volgens studieniveau en statuut in juni 1999 - in % van totaal per statuut
Tabel 7:	aantal betalingen volgens werkloosheidsduur en statuut in % van totaal per statuut - evolutie 1994-1998		

Lijst van grafieken

- Grafiek 1:** evolutie aantal deeltijdse werknemers - totaal aantal en aantal met uitkering - 1983-1998
- Grafiek 2:** jaarlijkse evolutie statuut vrijwillig deeltijds volgens geslacht - 1992-1998
- Grafiek 3:** evolutie statuut vrijwillig deeltijds volgens geslacht: 1992 = 100 - 1992-1998
- Grafiek 4:** jaarlijkse evolutie statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten volgens geslacht - 1982-1998
- Grafiek 5:** verhouding uitkeringsgerechtigden en aantal ingeschrevenen voor een voltijdse betrekking in statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten - 1992-1998
- Grafiek 6:** evolutie statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten (1992 = 100) - 1992-1998
- Grafiek 7:** statuut volgens gewest (% totaal statuut) - vergelijking 1992 en 1998
- Grafiek 8:** gezinstoestand volgens statuut (% totaal statuut) - vergelijking 1992 en juni 1999
- Grafiek 9:** gezinstoestanden in de totale populatie van uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (in %) - 1992-1998
- Grafiek 10:** evolutie van het percentage wacht- en overbruggingsuitkeringen in statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten - 1992-1998
- Grafiek 11:** gezinstoestanden bij wacht- en overbruggingsuitkeringen in 1992 en 1998 in % - statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten
- Grafiek 12:** evolutie leeftijdsklassen volgens statuut - 1992 = 100 - 1992-1998
- Grafiek 13:** verdeling van de vreemdelingen volgens statuut in % algemeen totaal - evolutie 1992-1998
- Grafiek 14:** percentage vreemdelingen volgens geslacht en statuut - 1992-1998
- Grafiek 15:** percentage van Marokkaanse nationaliteit volgens geslacht en statuut (in % totaal vreemdelingen) - 1992-1998
- Grafiek 16:** nijverheidstakken in % van totaal - statuut vrijwillig deeltijds - 1992-1998
- Grafiek 17:** werkloosheidsduur volgens statuut in % - vergelijking 1994-1998
- Grafiek 18:** evolutie aanwezigheid korte duur (-1 jaar) in statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten (in % van totaal per geslacht) - 1994-1998
- Grafiek 19:** aanwezigheid korte duur (-1 jaar) volgens statuut in % van totaal per geslacht - 1994-1998
- Grafiek 20:** evolutie van de uitgaven volgens geslacht en statuut in miljard BEF: 1992-1998
- Grafiek 21:** uitgaven volgens geslacht en gezinstoestand in % algemeen totaal (mannen + vrouwen) - vergelijking 1992-1998 - statuut vrijwillig deeltijds
- Grafiek 22:** vergelijking betalingen en uitgaven 1992-1998 volgens gezinstoestand in % - statuut vrijwillig deeltijds
- Grafiek 23:** uitgaven volgens geslacht en gezinstoestand in % algemeen totaal (mannen + vrouwen) - vergelijking 1992-1998 - statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten
- Grafiek 24:** vergelijking betalingen en uitgaven 1992-1998 volgens gezinstoestand in % - statuut onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten
- Grafiek 25:** evolutie van het aantal vergoede dagen volgens statuut (in duizenden) - 1992-1998
- Grafiek 26:** evolutie van de gemiddelde daguitkering volgens geslacht in statuut vrijwillig deeltijds - 1992 = 100 - 1992-1998
- Grafiek 27:** evolutie van de gemiddelde maanduitkering volgens geslacht in statuut onvrijwilligdeeltijds/deeltijds met behoud van rechten - 1992 = 100 - 1992-1998
- Grafiek 28:** evolutie netto-beweging tussen statuten onvrijwillig deeltijds/deeltijds met behoud van rechten en volledige werkloosheid in juli-augustus en in september-oktober - 1992-1997
- Grafiek 29:** percentage laaggeschoolden (lager onderwijs) volgens leeftijdsklasse en statuut - juni 1999

Recente publicaties van de RVA

I. Bron: betalingsdossier

1. Maandelijke publicaties

- STAT-INFO	Jaarabonnement 1999:	3 350 BEF (83,04 EUR)
	Jaarabonnement 2000:	3 400 BEF (84,28 EUR)
	Per afzonderlijk nr. 1999:	300 BEF (7,44 EUR)
	Per afzonderlijk nr. 2000:	300 BEF (7,44 EUR)
- FLASH-INFO	Jaarabonnement 1999:	370 BEF (9,17 EUR)
	Jaarabonnement 2000:	450 BEF (11,16 EUR)
	Per afzonderlijk nr. 1999:	40 BEF (0,99 EUR)
	Per afzonderlijk nr. 2000:	45 BEF (1,12 EUR)

2. Jaarlijkse publicaties

- Jaarverslag 1998:	630 BEF (15,62 EUR)
- Jaarverslag 1999:	640 BEF (15,87 EUR)
- Jaarverslag 1998 - beknopte versie (ook beschikbaar in het Frans, Engels en Duits):	Gratis
- Jaarverslag 1999 - beknopte versie (ook beschikbaar in het Frans, Engels en Duits):	Gratis

3. Andere publicaties

- De loopbaanonderbreking - reglem. bepalingen en statistisch onderzoek 1985-1992:	180 BEF (4,46 EUR)
- De loopbaanonderbreking - 1985-1994. Actualisatie:	150 BEF (3,72 EUR)
- De loopbaanonderbreking - 1985-1998. Actualisatie:	150 BEF (3,72 EUR)
- De plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWA's) Beschrijvende analyse van de gebruikers en de werklozen:	200 BEF (4,96 EUR)
- Financiële werkgelegenheidsvallen:	300 BEF (7,44 EUR)
- Evolutie van het aantal rechthebbenden op de werkloosheidsverzekering van 50 jaar en meer:	300 BEF (7,44 EUR)
- De termijn voor het behandelen van de uitkeringsaanvragen:	100 BEF (2,48 EUR)
- De statuten deeltijdse arbeid in de werkloosheidsverzekering:	250 BEF (6,20 EUR)

II. Bron: inschrijving als WZ

1. Maandelijke publicaties

- Maandelijke mededeling:	
Jaarabonnement 1999: 12 nummers:	350 BEF (8,68 EUR); 35 BEF (0,87 EUR) per nr.
Jaarabonnement 2000: 12 nummers:	355 BEF (8,80 EUR); 35 BEF (0,87 EUR) per nr.
- Maandelijks bulletin:	
Jaarabonnement 1999: 12 nummers:	3 650 BEF (90,48 EUR); 325 BEF (8,06 EUR) per nr.
Jaarabonnement 2000: 12 nummers:	3 700 BEF (91,72 EUR); 325 BEF (8,06 EUR) per nr.

2. Driemaandelijke publicatie

- Geografische spreiding van de werkloosheid. Verdeling per gemeente, arrondissement en provincie	
Jaarabonnement 1999:	1 250 BEF (30,99 EUR); 330 BEF (8,18 EUR) per nr.
Jaarabonnement 2000:	1 275 BEF (31,61 EUR); 330 BEF (8,18 EUR) per nr.

3. Andere publicaties

- Het conventioneel brugpensioen - 1989:	150 BEF (3,72 EUR)
- Het conventioneel brugpensioen - 1975 - 1994. Actualisatie:	150 BEF (3,72 EUR)
- Jeugdwerkloosheid van 1973 tot 1994:	350 BEF (8,68 EUR)

III. Reglementering

- Coördinatie van de werkloosheidsreglementering:	5 600 BEF (138,82 EUR)
- Reglementaire teksten en commentaren	1 650 BEF (40,90 EUR)
- Wegwijs in de werkloosheidswetgeving: éénmalige versie:	450 BEF (11,16 EUR)
geactualiseerde versie:	800 BEF (19,83 EUR)

info

Voor nadere inlichtingen omtrent de inhoud van deze RVA-publicatie kunt u terecht bij de Directie Studies van de RVA.

Elk abonnement of afzonderlijke publicatie kan aangevraagd worden bij de Directie Communicatie en documentenbeheer van de RVA, tel. 02 515 44 46 - fax 02 514 11 06.

Na betaling op rekeningnummer 679-0082997-62 ontvangt u de gewenste publicatie(s).

Rijksdienst voor arbeidsvoorziening

Keizerslaan 7

1000 Brussel

Tel. 02 515 41 11

Fax 02 514 11 06

<http://www.rva.fgov.be>